

KURIER Wileński

PIĄTEK, 3 GRUDNIA 1993 R.

Nr 235 (12259)

Prokurator i minister życzą dłuższego żywota ustawie o areszcie prewencyjnym

Co dziesięć minut na Litwie notuje się przestępstwo, co jedenaście godzin dokonuje się zabójstwa z premedytacją. Takie niebezpieczne realia spowodowały, że w lipcu br. Sejm powziął „odważną” ustawę, upraszczającą tryb prewencyjnego zatrzymania osób, podejrzanych o dokonanie wykroczeń wobec prawa. Jednak jest to tylko tymczasowa ustawa, której moc wygasa w końcu bieżącego roku. Zbliżyła się więc czas określenia się postaw. Mają oni zdecydować, czy warto przedłużyć okres żywota tej ustawy. Ułatwić powzięcie tej decyzji musiałaby informacja ministra spraw wewnętrznych i prokuratora generalnego o przebiegu wcielenia w życie tego dokumentu.

2 grudnia podczas posiedzenia plenarnego minister spraw wewnętrznych R. Vaitekūnas oraz prokurator generalny R. A. Paulauskas zapoznali posłów z sytuacją. Jak wynikało z ich przemówień, nie napawa ona optymizmem. Katastroficznie wzrasta ilość przestępstw. Do zabójstw, kradzieży i in. wykroczeń doszły popularne ostatnio wybuchy (125 wypadków). O 30 proc. wzrosła w porównaniu z rokiem ubiegłym ilość podpaleni. Zdaniem ministra zaktywizowanie świata przestępczego jest skutkiem procesów społeczno-gospodarczych. Zaś reakcja władz w postaci ustawy o areszcie prewencyjnym była konieczna i słuszną. Do „sieci” tej ustawy trafiło już 58 przestępców ugrupowań z Wilna, Poniewieża, Szawil, Połagi i in. miejscowości.

Poranne posiedzenie plenarne

Kontynuowano pierwszą i drugą dyskusję nad projektami ustawy Republiki Litewskiej „O nowelizacji ustawy Republiki Litewskiej o spółkach rolnych”. Po pierwszej i drugiej dyskusji zaaprobowano zgłoszony przez posła A. Ražauską projekt ustawy.

Minister finansów E. Vilkelis zgłosił projekt ustawy Republiki Litewskiej o akcyzach. Postanowiono ten projekt włączyć do programu obrad sesji i rozpocząć omawianie.

Ogłoszono przerwę w drugiej dyskusji nad projektem ustawy Republiki Litewskiej o podatku dodatkowej wartości. Minister

Zatrzymano 256 osób, podejrzanych o działalność przestępczą, wszczęto 103 sprawy karne. Elementy kryminogenne, reagując na tak kardynalne posunięcie posłów, musiały zmienić styl życia. Niektórzy wychodzą za granicę, inni postanowili zaczekać i nie narażać się organom praworządności.

Minister R. Vaitekūnas uważa, iż teren działania ustawy należy przedłużyć, doskonalać jednocześnie mechanizm wcielenia jej w życie. Takiego zdania jest również prokurator generalny A. Paulauskas. Zapytany o walkę z korupcją stwierdził, iż poważnym krokiem ku temu byłoby likwidowanie wszelkich przywilejów dla osób na stanowiskach. U nas natomiast postępuje się odwrotnie...

finansów E. Vilkelis zgłosił projekt uchwały Sejmu Republiki Litewskiej „O umowie Republiki Litewskiej z japońskim bankiem Exim w sprawie pożyczki”. Wniosek zaaprobowano.

Posel P. Papovas zgłosił projekt ustawy Republiki Litewskiej „O zmianie art. 7 ustawy o przedstawicielu rządu Republiki Litewskiej”. Wniosek zaaprobowano.

Po drugiej dyskusji zaaprobowano projekt ustawy Republiki Litewskiej „O stanie wyjątkowym”.

Ogłoszono przerwę w drugiej dyskusji nad projektem ustawy Republiki Litewskiej „O nowe-

V. Zimnickas — za zmniejszeniem wydatków na zarządzanie i większymi poborami służbowymi

WILNO, 2 grudnia (ELTA). Członek frakcji DPPL Vidmantas Zimnickas wybrany został na przewodniczącego sejmowego komitetu ekonomicznego. Zastąpił on Kazimieras Antanavičiusa, który zrezygnował z tego stanowiska we wrześniu.

Na pierwszej konferencji prasowej nowy przewodniczący komitetu skonstatował, że przemysł republiki dogorywa i zapowiedział, iż inflacja w tym roku osiągnie 160 proc. (do początku grudnia było 140 proc.).

V. Zimnickas opowiedział się za tym, aby kształtując budżet

państwowy na rok 1994 przede wszystkim zmniejszyć wydatki na zarządzanie. Poinformował on, że na wspólnym posiedzeniu komitetów ekonomicznego oraz budżetu i finansów postanowiono zmniejszyć planowane wydatki na utrzymanie Sejmu. Być może, zostanie skreślona w projekcie budżetu część środków, przeznaczonych na Urząd Prezydenta.

Niemniej uposażenia służbowe pracowników Urzędu Prezydenta, Sejmu, ministerstw i resortów, w przekonananiu V. Zimnickasa, w przyszłym roku mają wzrosnąć. Powiedział, że

W SEJMIE

REPUBLIKI

Spółceństwo niejednocześnie odebrało ustawę o areszcie prewencyjnym. Posel A. Salamakinas wspominał, że opozycja przeciwstawiła się jej powzięciu. Niektórzy działacze twierdzą, że taki tryb aresztu godzi w prawa człowieka. A. Paulauskas zaznaczył, że zatrzymywane są tylko takie osoby, co do których działalności przestępczej prokuratura nie ma wątpliwości. Przynajmniej żaden aresztowany, jak mówił, nie zwracał się w sprawie moralnej kompensaty. Niemniej ustawa o areszcie prewencyjnym znalazła się w Sądzie Konstytucyjnym, do którego zwrócił się jeden z dzielników sądów m. Wilna. Według nieoficjalnych danych, jeszcze w tym roku zostanie rozstrzygnięty los tego dokumentu.

Jadwiga BIELAWSKA

lizacji kodeksów Republiki Litewskiej o prawnych wykroczeniach administracyjnych, karnego oraz postępowania karnego”.

Minister spraw wewnętrznych R. Vaitekūnas oraz prokurator generalny A. Paulauskas złożyli sprawozdanie o stosowaniu aresztu prewencyjnego i odpowiedzieli na pytania posłów.

Posel J. Bernatoniš do trzeciej dyskusji i głosowania zgłosił projekt ustawy Republiki Litewskiej o zebraniach. Ustawę przyjęto również ustawę Republiki Litewskiej „O częściowej zmianie art. 17 ustawy o Sądzie Konstytucyjnym Republiki Litewskiej”.

Wydział analizy informacji Sejmu RL-ELTA

zaproponuje się zwiększyć je do 50 proc.

Według danych Ministerstwa Ekonomiki przeciętne wynagrodzenie za pracę w październiku wynosiło na Litwie 226 litów. Obliczając według kursu walut państw bałtyckich w tym okresie na Łotwie stanowiąco 10 361, w Estonii — 406 litów (odpowiednio w USD — 55, 89 i około 100). Ceny podstawowych artykułów spożywczych na Łotwie były o 30-50 proc. wyższe niż na Litwie, w Estonii mniej więcej jednakowo. W państwach sąsiednich są jednak o wiele droższe usługi komunalne i transport.

Ciepło zapowiadają i energetycy, i synoptycy

WILNO (ELTA). Już od miesiąca słupek tęczy nie podnosi się powyżej zera. Jak się korespondent ELTA dowiedział w Ośrodku Hydrometeorologicznym, po raz ostatni taki listopad zanotowano w 1965 roku. „Będzie też zima” — zapowiedział dyżurny synoptyk.

Takie wiadomości nie cieszą energetyków, ale też nie napawają pesymizmem. Naczelnik służby termofikacji państwowego systemu energetycznego Romas Stonys powiedział korespondentowi ELTA, że w najbliższym czasie naprawdę wystarczy ciepła i gorącej wody. „Jeżeli otrzymamy cały mazut, który obiecano dostarczyć na podstawie wielu umów z państwowym przedsiębiorstwem „Nafta” w Możejkach i strukturami komercyjnymi, to będziemy mogli być spokojni o to paliwo do lipca” — powiedział on.

Obecnie przedsiębiorstwo dostarczające ciepła i gorącej wody spala mazut, dostarczony drogą morską. Zdaniem R. Stonysa, interes opłaca się tym, którzy handlują mazutem — za tonę płaci się po 65 dolarów USA. Jednakże powstają przeszkody na granicy. Obecnie kilka składów z mazutem utkwiono na Białorusi.

R. Stonys powiedział, że są regiony, gdzie mazutu pozostało na 2-3 dni. Paliwo to dostarcza się im w pierwszej kolejności, a tam, gdzie jest to możliwe, mazut zastępuje się gazem.

Jedynym rodzajem energii, którego na Litwie zawsze wys-

tarza, jest elektryczność. Jakie są możliwości ogrzewania kotłów elektrycznością? Myśli się również o tym. Zdaniem R. Stonysa, w 1994 r. planuje się zbudowanie sprawozdanej z Finlandii kotłowni o mocy 40 kilowatów w Poniewieżu, podobnie również w Wilnie. W ciągu kilku lat niewielkie kotły elektrodowe powinny być zainstalowane w wielu miasteczkach, jednakże urządzenia te naprawdę nie zastąpią tradycyjnych kotłów opalanych paliwem organicznym, wszystkim bowiem nie wystarczy energii elektrycznej. Jedynie moc ciepła zużywanego w Wilnie wynosi około 2000 megawatów. Po drugie, takie kotłownie opłaciłoby się budować dopóty, dopóki energia produkowana w Ignalińskiej Elektrowni Atomowej jest tańsza od mazutu. „Dziś nikt nie wie, kiedy podrożeje paliwo jądrowe i kiedy cena naszej energii elektrycznej zrówna się ze światową” — powiedział R. Stonys.

Naczelnik służby termofikacji nie radzi mieszkańcom, aby nadużywali elektrycznych przyrządów grzewczych. „Jeżeli będzie się korzystać z tych przyrządów więcej niż potrafi wytrzymać instalacja na wejściu do budynku, to można zostać nie tylko bez ciepła, ale również bez światła” — powiedział R. Stonys.

Synoptycy również radzą, aby nie śpieszyć z włączaniem elektrycznych przyrządów grzewczych. Już 3 grudnia zapowiadają oni śnieg i ocieplenie.

Niemcy torują jeszcze jedną drogę na rynek litewski

Z Bonn informuje spec. kor. ELTA Arturas Mankevičius.

W Bonn zaczęto realizować projekt większego zaktywizowania kontaktów gospodarczych Niemiec z Litwą i innymi państwami bałtyckimi. Pod koniec grudnia Niemiecki Związek Iz Przemysłowo-Handlowych w Wilnie otwiera przedstawicielstwo informacyjne swej filii — Izby Handlu Zagranicznego.

Niemiecki Związek Iz Przemysłowo-Handlowych zreszta wszystkie 83 izby przemysłowo-handlowe tego kraju, którego członkami są wszystkie przedsiębiorstwa Republiki Federalnej Niemiec — od najmniejszego kiosku handlowego do największego concernu. Przedstawicielstwo informacyjne na Litwie praktycznie reprezentować będzie cały przemysł niemiecki. Przedsiębiorstwom tego kraju iżej będzie uzyskać informację o podmiotach gospodarczych

Litwy, ich działalności, planach współpracy. W przedstawicielstwie udzieli się też informacji na temat przedsiębiorstw niemieckich w Bonn, Federalne Ministerstwo Gospodarki jest przekonane, że nowa filia handlu zagranicznego Niemiec w Wilnie zaktywizuje kontakty ekonomiczne obu krajów, gdyż jak na razie brak informacji najczęstszą jest przeszkodą we współpracy. A propos, wkrótce w Berlinie Litwa zamierza otworzyć swe biuro ekonomiczne, a do Berlina przenosi się federalne Ministerstwo Gospodarki i inne ministerstwa niemieckie.

W naszej stolicy przedstawicielstwo to ulokuje się w Wileńskiej Regionalnej Izbie Handlowo-Przemysłowej. Niemcy są drugim po Rosji zagranicznym partnerem gospodarczym Litwy. Litwa założyła z Niemcami 300 wspólnych przedsiębiorstw.

Z POLSKI

Sąd oddalił pozew o zwrot willi Jaruzelskich J. Przedpelskiemu

Sąd Wojewódzki w Warszawie oddalił 1 bm. pozew w sprawie cywilnej, wytoczonej przez mieszkającego w USA Jana Przedpelskiego, przeciw Barbarze i Wojciechowi Jaruzelskim o zwrot willi, w które oni obecnie mieszkają. Uzasadnienie tego orzeczenia będzie przekazane stronom sporu.

Willę znajdującą się na warszawskim Mokotowie, będącą przed wojną własnością Lidii Przedpelskiej, w 1945 r. przejął dekretem rządowym Skarb Państwa. Jaruzelski nabył ją od państwa we wrześniu 1975 r. aktem notarialnym. Według odsuniętego w środę przez sąd od sprawy (z powodu niewystarczających pełnomocnictw), reprezentującego powoda Zdzisława Opanchowskiego, państwo nie mogło sprzedać Jaruzelskiemu spornego domu, gdyż nie było jego prawnym właścicielem.

Zdaniem mec. Henryka Wałkowiaka (pełnomocnik Jaruzelskich), willę jak i działkę, na której się ona znajduje, kupiła przed wojną Lidia Przedpelska za pieniądze pożyczone z państwowego Banku Gospodarstwa Krajowego. Od 1935 r. toczyło się postępowanie egzekucyjne o zwrot tego budynku, gdyż właściele nie spalali pociski. Zdaniem pełnomocnika Jaruzelskich, Przedpelski z tytułu nie zwracania zaciągniętej pożyczki byli przed wojną winni Skarbowi Państwa 55 tys. zł w złości, bez odsetek.

68-letni Jan Przedpelski mieszka w USA z przerwami od 1946 r. Przez 25 lat pracował tam jako kreślarz, a ostatnio jako taksówkarz.

OBOP: Polska powinna współpracować przede wszystkim z Niemcami

Zdaniem przeszło 2/3 respondentów OBOP Polska powinna utrzymywać przede wszystkim z Niemcami zarówno szczególnie bliskie i dobre stosunki polityczne (69 proc. takich opinii), jak i szerokie kontakty gospodarcze (68 proc.).

Sondaż przeprowadzono 25 i 26 października br. na 1054-osobowej, losowej, reprezentatywnej próbie dorosłych mieszkańców Polski.

Na pytanie o szczególnie bliskie i dobre stosunki polityczne, po Niemczech najczęściej wskazywano na Rosję (49 proc.), Czechy (47 proc.), USA (39 proc.), Francję (26 proc.) i Słowację (24 proc.).

Zdaniem 52 proc. respondentów Polska powinna utrzymywać szerokie kontakty gospodarcze przede wszystkim z Rosją, według 39 proc. z USA, w opinii 30 proc. głównie z Francją, w przekonaniu 28 proc. z Czechami, a w ocenie 17 proc. przede wszystkim z Ukrainą.

Dla porównania, w czerwcu 1990 r. uważano, że Polska szczególnie bliskie i dobre stosunki polityczne powinna utrzymywać przede wszystkim z ZSRR i USA (po 52 proc. takich wskazań), a szerokie kontakty gospodarcze — głównie z USA (66 proc.).

Sesja naukowa: „Polska — sąsiedzi w XX wieku”

Tworzeniu i funkcjonowaniu stereotypów narodowościowych poświęcona jest rozpoczęta 1 bm. w Instytucie Historii PAN w Warszawie dwudniowa międzynarodowa sesja „Polska — sąsiedzi w XX wieku. Jak się wzajemnie widzimy”. W pierwszym dniu omówiono wzajemne widzenie się Polaków oraz Litwinów, Białorusinów i Ukraińców.

Prof. Piotr Lossowski — przedstawił, jak zmieniło się pojęcie Litwina w odczuciu Polaków w okresie budzenia się litewskiej świadomości narodowej od drugiej połowy XIX w. do naszych czasów.

Dr Andrzej Zięba pokazał ewolucję w polskich ocenach Ukraińców. Obok negatywnych ocen związanych z buntami kozackimi, czy konfliktami polsko-ukraińskimi w XX wieku było też romantyczne widzenie Ukrainy i jej ludu w XIX w.

Dr Włodzimierz Repryncz z Kijowa zwrócił uwagę, że na różne uprzedzenia polsko-ukraińskie nakładała się w latach międzywojennych bardzo agresywna sowiecka propaganda antypolska. Przedstawiała ona Polskę, jako państwo faszystowskie, szykujące się do podstępnej napaści na ZSRR, zaś Polaków na terenie Ukrainy jako zdradców, szpiegów i dywersantów.

Mazowiecki: dwie strefy konfliktu z obecną koalicją

Zdaniem przewodniczącego Unii Demokratycznej, Tadeusza Mazowieckiego, czwartkowego gościa radia Zet, za wczorajnie jest jeszcze na ocenę obecnego rządu.

Unia wskazuje na dwie strefy konfliktu z obecną koalicją. Pierwsza dotyczy problemów samorządowych, które Unia traktuje bardzo poważnie, bo chodzi o model państwa. Zdaniem Mazowieckiego trzeba odpowiedzieć na pytanie, czy zmierzamy do decentralizacji i pobudzenia lokalnej inicjatywy. „Tutaj szereg decyzji i nastawienie obecnego rządu, jego posunięcia, oceniamy bardzo krytycznie” — powiedział Mazowiecki.

Dругa strefa związana jest z obietnicami przedwyborczymi SLD i PSL. „Opozycja ma prawo domagać się od obecnie rządzącej koalicji, aby wyjaśniła swoim wyborcom i całej opinii publicznej, że zarzuty sformułowane pod adresem poprzednich rządów — jakoby można było dać więcej ludziom, tylko myśmy nie chcieli — są nieprawdziwe. Jeśli teraz dochodzi się do takiego wniosku, że nie można było, to trzeba to uczciwie wyjaśnić” — powiedział Mazowiecki.

NATO

Szefowie dyplomacji pozostawiają decyzję szczytowi

Szefowie dyplomacji państw NATO zbrali się w czwartek na sesji ministerialnej Rady Północnoatlantyckiej (NATO), aby omówić przygotowania do szczytu tej organizacji, zwanego do Brukseli na 10 stycznia. Oczekuje się, że ministrowie pozostawią istotne decyzje szczytowi, także te dotyczące stosunków z państwami Europy Środkowej i Wschodniej.

Zasadniczym tematem dyskusji poprzedzających szczytowe spotkanie będący, także tej czwartkowej, jest przystosowanie się NATO do nowej sytuacji politycznej w Europie i na świecie. Przystosowanie to wymaga nowego ułożenia stosunków między Ameryką a Europą Zachodnią i umocnienia racji bytu

Sojuszu. NATO widzi się jako bieżący stabilności w Europie, ale najwyraźniej boi się przyjąć nowych członków z Europy Środkowej.

W Brukseli często słyszy się, że NATO nie da Rosji prawa weta wobec ewentualnego poszerzenia Sojuszu, ale zwłaszcza teraz, przed wyborami w Rosji, uważa się na słowa i z uwagą analizuje kolejne wypowiedzi rosyjskich polityków i generałów przeciwnych powiększeniu NATO. Tutejsi dyplomaci obstają przy powitanie z entuzjazmem przez Jelcyna amerykańskiej propozycji „partnerstwa dla pokoju”, która nie obejmuje gwarancji bezpieczeństwa ani wyrażenia obietnicy przyszłego członkostwa.

Okno na świat

Z DONIEŚIEN PAP, ELTA

USA — IRAN

Christopher: Iran jest „wyjęty spod prawa”

Stany Zjednoczone uważają wciąż Iran za „państwo wyjęte spod prawa” z powodu wspierania terroryzmu międzynarodowego — powiedział sekretarz stanu USA Warren Christopher w środę w Brukseli.

W czasie konferencji prasowej Christopher wystawił też wysokie noty państwom zachodnioeuropejskim, wśród których wystąpiła, wg niego, „dobra tendencja” odmawiania Iranowi dostaw technologii podwojowego wykorzystania (cywilnego i wojskowego).

BOŚNIA

Sporadyczne walki na frontach wojny domowej

Na frontach wojny domowej w Bośni i Hercegowinie zapanował w nocy na czwartek względny spokój. Jedynie w okolicach Olova, na północy kraju, doszło do ciężkich walk, jak podają radio bośniackie.

Piechota serbska wspierana przez artylerię ponownie zaatakowała tam linie obronne muzułmanów. Według wojskowych muzułmańskich, ataki te zdołano odeprzeć. Brak informacji o stratach obu stron.

Nowiny z WNP

Łużków premierem?

Obecny burmistrz Moskwy Jurij Łużków jest ostatnio bardzo często wymieniany jako realny kandydat na stanowisko premiera Rosji — podała w swym czwartkowym przeglądzie prasy agencja TASS, powołując się na ilustracyjny tygodnik „Rossija”.

Fiodorow: Demokraci zdobędą 60-65 procent głosów

Sily demokratyczne zdobędą w wyborach parlamentarnych 12 grudnia około 60-65 procent głosów — powiedział w wywiadzie dla czwartkowego „Komsomolskiej Prawdy” minister finansów Rosji Borys Fiodorow, który kandyduje do Dumy Państwowej.

Mówiąc o sytuacji gospodarczej w Rosji, Fiodorow stwierdził, że kraj „stoi na progu stabilizacji”. Środowisko rynkowe już mniej więcej powstało i teraz można kontrolować sytuację, postępując się środkami regulacji finansowej — powiedział minister.

Konstytucję może przyjąć także Zgromadzenie Federalne

Jeśli w referendum 12 grudnia nie uda się przyjąć projektu nowej konstytucji, to zostanie on uchwalony przez Zgromadzenie Federalne i nie ma tu żadnej tragedii — powiedział w środę wicepremier Rosji Aleksandr Zawierucha na naradzie aktywnych przedsiębiorstw kompleksu rolno-przemysłowego obwodu biełgorodzkiego.

Potwierdzenie prawa krytykowania projektu konstytucji

Centralna Komisja Wyborcza potwierdziła prawo do prowadzenia „uczciwej kampanii za lub przeciw projektowi konstytucji” Rosji — podała agencja

HONGKONG

Pekin grozi zerwaniem rozmów chińsko-brytyjskich

Chiny oceńnię oficjalnie w czwartek, iż decyzja kolonialnych władz hongkongskich o jedностronnej realizacji programu reform będzie równoznaczna z zerwaniem rokowań chińsko-brytyjskich w sprawie przyszłości Hongkongu.

Powysza deklaracja stanowi reakcję Pekinu na opublikowanie kilka godzin wcześniej oświadczenia gubernatora Hongkongu Chrisa Patten'a w sprawie realizacji planów zmiany systemu politycznego tego terytorium.

Patten zapowiedział „częściowe zreformowanie systemu wyborczego Hongkongu” i przeprowadzenie tu — wbrew sprzeciwom Pekinu — pierwszych demokratycznych wyborów powszechnych w 1995 r. na dwa lata przed planowanym powrotem kolonii pod chińską jurysdykcję. Gubernator wyjaśnił, iż szczegółowy program reform

przedstawi 15 grudnia na posiedzeniu Rady Wykonawczej Hongkongu a planowane „częściowe zmiany” świadczą o elastycznym stanowisku kolonialnych władz i powinny utatwić dalsze rokowania chińsko-brytyjskie w sprawie przyszłości kolonii.

Rzecznik chińskiego ministerstwa spraw zagranicznych Wu Jianmin w czasie czwartkowego spotkania z dziennikarzami oświadczył, iż realizacja planów Patten'a jest równoznaczna z zerwaniem rozmów chińsko-brytyjskich.

W ub. tygodniu Chiny i W. Brytania zakończyły 17 rundę rokowań w sprawie przyszłości Hongkongu — w czasie rozmów nie udało się jednak doprowadzić do przełomu w kwestii proponowanych przez W. Brytanię kontrowersyjnych reform demokratycznych w kolonii.

BLISKI WSCHÓD

Odroczenie realizacji porozumienia?

Premier Izraela Itchak Rabin i szef Organizacji Wyzwolenia Palestyny Jaser Arafat zawarli porozumienie o odroczeniu daty rozpoczęcia ewakuacji wojsk izraelskich z Jerycha i Strefy Gazy — utrzymuje czołowy dziennik izraelski „Jediot Achronot” w wydaniu czwartkowym.

Ewakuacja miała rozpocząć się 13 grudnia i być zakończona do 13 kwietnia przyszłego roku. Terytoria te mają

uzyskać autonomię na mocy porozumienia Izrael-OWP, zawartego 13 września br. w Waszyngtonie.

Rzecznik premiera Rabina nie potwierdził, ani nie zaprzeczył doniesieniem dziennika. Wyraził jednak przestrożenie, że „jeśli trzeba by było więcej czasu, by osiągnąć pełne porozumienie, byłoby to dobre zarówno dla Palestyńczyków, jak i Izraela”.

AFP. Podobną decyzję podjął w środę moskiewski sąd arbitrażowy, który miał jednak tylko głos doradczy.

Decyzja rosyjskiej Centralnej Komisji Wyborczej oznacza odrzucenie wniosku wicepremiera Władimira Szumiejki, który w poniedziałek zwrócił się o wykluczenie z wyborów ugrupowań, które atakują projekt konstytucji. Od stanowiska Szumiejki odcięła się również jego macierzysta koalicja wyborcza „Wybór Rosji”, jak i prezydent Borys Jelcyn.

Sprywatyzowano mniej niż 1 proc. przedsiębiorstw

Na Ukrainie sprywatyzowano do tej pory mniej niż 1 proc. ze 140 tysięcy przeznaczonych do tego przedsiębiorstw — podała agencja Reutersa. Dla porównania, w Rosji w prywatnych rękach jest już ponad 80 tys. firm.

Za główną przeszkodę w realizacji programu prywatyzacyjnego uważa się na Ukrainie parlament, oskarżony o blokowanie całego procesu. „Ostatnim postępowym krokiem parlamentu było przyjęcie 27 lipca 1992 roku programu prywatyzacyjnego na tamten rok” — powiedział szef rządowego departamentu prywatyzacji Mykoła Szczerbyna.

Ukraiński Fundusz Majątku Państwowego przewiduje, że w 1994 roku nastąpi poprawa. Na ten rok przeznaczono do prywatyzacji 10.300 przedsiębiorstw i taka ich liczba powinna corocznie przestawać być własnością państwa.

Bardzo ważnym zadaniem FMP jest wyjaśnienie Ukraińcom, czym są tzw. certyfikaty prywatyzacyjne, które mają być wykorzystywane w procesie powszechnej prywatyzacji. Obecna wartość certyfikatu, po uwzględnieniu szalejącej inflacji, wynosi już 1 mln 50 tys. karbowanów — początkowo było to 30 tysięcy. W przeciwnieństwie do Rosji ukraiński certyfikat nie jest zwykłym dokumentem, lecz rachunkiem

oszczędnościowym w banku, który państwo otwiera każdemu obywatelowi, gdy przedstawi dokumenty, iż zawarł umowę kupna akcji prywatyzowanego przedsiębiorstwa. Prasa ukraińska pisze, że do tej pory nie zostały sporządzone pełne spisy mieszkańców i w związku z tym wykorzystanie certyfikatów jest bardzo ograniczone.

Bardzo powoli przebiega na Ukrainie zarówno mała, jak i wielka prywatyzacja. W Równem, które liczy ponad 240 tysięcy mieszkańców i uchodzi za sztanदारowny przykład prywatyzacyjnego sukcesu, przestało być własnością państwa 19 małych firm. Jeśli chodzi o wielkie zakłady, to autentycznym sukcesem jest prywatyzacja firmy żegluga śródlądowej „Ukrizflot”. Sprywatyzowano także wielkie zakłady mięsne w Odessie i zakłady drobiarskie w Kijowie.

W ostatnich sondażach prowadzi „Wybór Rosji”

Według jednego z ostatnich sondaży, w wyborach parlamentarnych 12 grudnia zwyciężył blok „Wybór Rosji” wicepremiera Jegora Gajdara, na który zdecydowało się głosować 29 procent spośród 2.000 respondentów. „Wiesti”.

Na kolejnych miejscach za „Wyborem Rosji” uplasowały się koalicja „Jabiko” czyli blok Jawliskich-Boldyniew-Eukin z 18,7 procent, Komunistyczna Partia Rosji Genadijewa Ziuganowa — 8,2 procent i Demokratyczna Partia Rosji Nikołaja Trawkina — 7,2 procent głosów.

Spółródź dziełeciu innych ugrupowań startujących w wyborach Związek Agrarny i Partia Liberalno-Demokratyczna Władimira Żyrnowskiego mogą nie przekroczyć bariery 5 procent i nie wejść do Dumy Państwowej. Środa była ostatnim dniem, kiedy w Rosji można było publikować wyniki sondaży przedwyborczych.

Kalejdoskop aktualności

POŁĄCZENIE ŚWIATŁOWODOWE LITWA — POLSKA

W Olsztynie nastąpi dziś uroczyste uruchomienie światłowodowej linii transmisji automatycznej z Litwą. Zaspokoi ona potrzeby łącznościowe Litwy i Polski, umożliwi też ruch tranzytowy pozostałych państw bałtyckich.

Linia jest częścią zadania, którego ostatnie ognio Olsztyn — Suwałki, ma zostać uruchomione do końca 1995 r. W pierwszych miesiącach przyszłego roku zostanie oddana do użytku japońska cyfrowa linia radiowa Suwałki — Białystok — Warszawa. Umożliwi ona abonentom wężła suwalskiego uzyskanie połączeń automatycznych w ruchu międzymiastowym i międzynarodowym.

W 1994 r. inwestor — Dyrekcja Okręgu Telekomunikacji Polskiej SA w Olsztynie rozpoczyna budowę ostatniego ognia światłowodowej linii kablowej Olsztyn — Suwałki, która umożliwi pełne połączenie w zakresie transmisji cyfrowej w relacji Kowno — Warszawa.

PREMIE DLA AUTORA NOWYCH PODRĘCZNIKÓW

Przynano nagrody Ministerstwa Kultury i Oświaty dla autorów nowych podręczników i innych pomocy naukowych. Na posiedzeniu we wtorek laureatów wytypowała specjalna rada powołana przy ministerstwie. Do konkursu zgłoszono podręczniki i zeszyty ćwiczeń, programy nauczania, nagrania wizualne, zbiory not, inne pomoce naukowe, powstałe w ciągu ostatnich dwóch lat.

Decyzja rady przynano pięć pierwszych nagród, z których każda równa jest dwudziestu minimalnym poziomom utrzymania.

DLA DOBRA NIEPEŁNOSPRAWNYCH DZIECI

Na kiermasz Bożonarodzeniowy 4 grudnia zapraszają wszystkie dzieci i ich rodziców stowarzyszenie „Viltis” i ruch na rzecz integracji ludzi niepełnosprawnych miasta Wilna.

W dniu tym foyer Wileńskiego Akademickiego Teatru Dramatycznego przekształci się w królestwo Bożego Narodzenia, w którym dzieci spotkają się ze św. Mikołajem i baśniowymi Mebeniukasem, znajdując Szczęścia i wiele innych cudownych rzeczy. Można tu rysować, tańczyć, bawić się, pisać listy do św. Mikołaja w Laplandii i nawet kupić różne przedmioty, które na święto to wykonali wychowankowie stowarzyszenia „Viltis”.

Wszyscy, którzy chcieliby również pomóc dzieciom niepełnosprawnym, będą mogli to uczynić na kiermaszu, coś kupując lub po prostu składając datki. Impreza ta będzie trwała od godz. 11 do 16.

WZRASTA POPYT

NA BITUM I METALE NIERDZEWNE

W tym tygodniu w Stowarzyszeniu Giełd Litwy zawarto 300 transakcji czyli o 83 więcej niż w ubiegłym. Największym popytem cieszy się metale, wyroby hydrauliczne, elektrotechnika, maszyny i urządzenia, artykuły chemiczne, drewno.

Niektóre towary sprzedano po cenie aukcyjnej. Na przykład bitum M-4 (cena za tonę 440 litów) sprzedano po 550 litów. Cena metra kwadratowego szkła 4 mm z 4,40 Lt podniosła się do 4,90 Lt. Popyt na stal nierdzewną był większy od podaży.

Tona zbrojenia kosztuje 550 litów, tona kształtowników — 800 litów, metr rury ze stali nierdzewnej — 25 litów, tona blachy chromowanej — 1100 litów.

TELEFONY AUTOMATYCZNE — BEZPŁATNE

Od 1 grudnia z telefonów-automatów miejskiej łączności, zainstalowanych w Kłajpedzie można korzystać bezpłatnie. Pozwoli to ostatecznie zrezygnować z sówieckich monet 15-kopiejkowych.

Jak mówi dyrektor techniczny Kłajpedzkiej firmy „Lietuvos telekomas” S. Intas, w mieście portowym jest 350 telefonów-automatów i teraz kłajpedzianie, goście miasta będą mogli za darmo rozmawiać z abonentami telefonicznymi Kłajpedy.

Niebawem w najbardziej odległej od centrum części południowej miasta portowego zostanie uruchomiona nowa rozmównica międzymiastowa i międzynarodowa.

UROK NOREK LITEWSKICH

Spółdzielcze przedsiębiorstwo hodowli zwierząt futerkowych w Kretyndze w tym roku wyhodowało i sprzedało przedsiębiorcom Litwy i obokrajowcom około 70 tys. skórek norek i ponad 16 tys. skórek lisów błękitnych i srebrzystych. Otrzymało blisko 20 mln litów zysku.

Gdy zabrakło miejscowej karmy i znacznie podrożała ona, hodowcy z Kretynki zaczęli kupować ryby w Danii, a podroby i część pasz suchych — w Finlandii.

NOWY TRYB KOMPENSAT

Merostwo wileńskie wydało nowe rozporządzenie „O przyrządach ewidencji zużycia wody gorącej i zimnej”. O kompensatach za gazomierze „Respublika” pisała niedawno. Odtąd zaś za liczniki wody gorącej i zimnej w mieszkaniach nabyte przed 25 listopada i zainstalowane do 31 grudnia właścicielom i lokatorom mieszkań płaci się kompensatę w wysokości 70 proc. ich ceny. Jednakże suma ich nie powinna przekraczać podlegającej kompensacie ceny przewidzianej 4 listopada.

Właścicielom i lokatorom, którym nie zapłacono kompensat za liczniki zużycia wody zimnej i gorącej, zainstalowane i zarejestrowane do 31 grudnia, kompensaty wypłacają przedsiębiorstwa dostarczające wodę gorącą i zimną po otrzymaniu podania do 10 stycznia 1994 r. Przy wypłaceniu kompensat pierwszeństwo będą miały spółki eksploatacyjne.

MER TROCKI W AREZCIE

Jak podaje „Respublika” do pracy wrócił ponownie mer miasta J. Kraučūnas. 23 sierpnia on i dziennikarz gazety rejonowej „Galvė” R. Kasperavičius zostali osadzeni w areście w Koszdarach za złóżliwe chuligaństwo: będąc w stanie nietrzeźwym „próbowali robić porządek” na drodze w rejonie koszdarckim, zamknęli ruch samochodów merza, grozili pistoletem gazowym, a w Elektranach popychali ludzi. Policja nie dostrzegła wielkiego przestępstwa i odmówiła wszczęcia sprawy karnej. Dotychczas mer miał zwolnienie z powodu niezdolności do pracy.

Na podstawie doniesień agencji informacyjnych, radia, prasy i inf. własnych przygotowała Łucja BRZOWSKA

O prywatyzacji, kodeksie pracy i ... baseballu

WILNO, (ELTA). Gdy akcje sprywatyzowanych przedsiębiorstw państwowych należące do instytucji administracyjnych wynoszą 20 lub więcej procent ich kapitału zakładowego, dywidendy od nich przekazuje się do budżetu państwowego Litwy. Tak zdecydowano na środowym otwartym rozszerzonym posiedzeniu rządu.

Na porządku dziennym posiedzenia figurowało 11 kwestii. Wiele dyskusji wzbudziła wniesiona przez Ministerstwo Gospodarki propozycja dotycząca zniesienia przywilejów dla pracowników sprywatyzowanych przedsiębiorstw. Między innymi, również specjaliści Banku Światowego, Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju oraz programu prywatyzacji PHARE zaproponowali zniesienie różnych ulg dla poszczególnych grup kupujących.

Obecnie pracownicy wielu przedsiębiorstw przemysłowych, placówek zdrowia mają prawo nabywania po 50 proc. akcji w trakcie prywatyzowania takich obiektów na aukcjach zamkniętych lub w razie ogłoszenia zamkniętych subskrypcji akcji. Jako że takie akcje na wielką skalę sprzedawane są po cenie nominalnej, nasuwa się problem, że może zostać niewykorzystanych wiele ciekawych inwestycyjnych.

Zdaniem przemawiającego na posiedzeniu wiceministra ekonomiki Antanasas Merčaitisa, publiczny proces prywatyzacji prawie się zatrzymał. Dlatego coraz trudniej jest nauzcicielom nabyć akcje sprzedawanych przedsiębiorstw. Obecnie mieszkańcy Litwy mają jeszcze niewykorzystane czeki wartości blisko 730 mln litów.

Przyjęty przez rząd projekt ustawy w tej kwestii postanowiono przekazać do rozpatrzenia Sejmowi.

Bez większych zastrzeżeń członkowie rządu zaaprobowali projekt ustawy o arbitrażu stowarzyszenia Izby Handlowo-Przemysłowej Litwy. Jednakże zdania się podzieliły podczas omawiania

projektu kodeksu pracy, który wniósł kierownik przygotowującego go grupy I. Nekrošius. Zaakcentowano, że dokument ten jeszcze powinno być dodatkowo rozpatrywane zainetorsowane ministerstwa i resorty.

Na posiedzeniu tym rząd postanowił wysygnować z uzyskanych dodatkowo środków budżetu państwowego 90 tys. litów Związkowi Dziennikarzy Litwy na remont budynku. Zezwolił również Wileńskiemu Zarządowi Miejskiemu na wydzierżawienie Litewskiemu Stowarzyszeniu Baseballowemu 4,2-hektarowej działki przy ul. Kareviui na budowę ośrodka baseballowego.

(ELTA)

SESJA RADY MIEJSKIEJ

Sprawy codzienne Wilna

• Dziś śmietniska — a jutro? Tunel w zagrożeniu •
Góry pustych butelek i makulatury •

Oto tylko mała część z wielu zagadnień, które były omawiane na środowej, kolejno dwunastej, sesji Rady Miejskiej. Jak zwykle rozpoczęła się ona nieco z opóźnieniem, gdyż deputowani naprawde zbierając się niemrawo i zawsze jest obawa czy będzie odpowiednie kworum. Może to zima czy koniec roku daje się tak we znaki? Bądźmy tej myśli.

Tradycyjnie na wstępie mer miasta Vytautas Jasiulaitis bardzo krótko i rzeczowo zdał sprawozdanie z minionego tygodnia, charakteryzując działalność wielu oddziałów Rady Miejskiej, wyłuszczając problemy, które są do rozwiązania. A takich nigdy nie brakuje. Niektóre co pewien czas się powtarzają. Nie pierwszy to już raz pracownicy transportu miasta (parku autobusowego i trolejbusowego) grożą strajkiem. Obecne zadania 3,7 litów w ciągu godziny. To na dzień dzisiejszy, kiedy za miesięczny bilet płacimy już ponad 11 litów. Za kilka miesięcy będzie tego dla nich mało (zresztą nie jest to duża suma przy takich cenach), ale czym mają grozić pracownicy innych branż? W tym, np. budżetowcy?

No, ale wróćmy do sali obrad i do problemów. Oto niektóre. Co robić z tunelem przy gmachu

Sejmu, gdzie jest duża wilgotność, marnie, trzeba niezwłocznie przeprowadzać badania hydrauliczne, gdyż inaczej nie można będzie z niego korzystać.

W porównaniu z takimi ogromnymi problemami na skalę miasta, mniejsze się wydają takie, jak: co robić z pustym naczyniem, z odrzucającym się targowiskiem koło Dworca. Mówiąc szczerze konkretnej odpowiedzi na te pytania nie było, tylko że trzeba je rozwiązywać. Jak? Widocznie — to też wielka niewiadoma dla miasta. Deputowani zaakcentowali problem śmietnisk w mieście, które o ile nie zostaną zlikwidowane, mogą się przekształcić w ogromne wysypiska, a wraz z wiosną w źródła chorób zakaźnych. Tragizny jest los ludzi, którzy oczekują na mieszkanią spółdzielczą (a te drożej co chwila). Wraz z zatwierdzeniem budżetu na rok przyszły — miasto obiecało o nich się zatroszczyć. Oby tak się stało! Obiecano też wznowić zbiór makulatury, której na dzień dzisiejszy nikt nie skupuje.

Głównym punktem sesji było zwrócenie duchownym wielu gmachów, jakich i na jakich warunkach — o tym w najbliższym zestawie „Wilno — dzień, jak co dzień”.

Helena GŁADKOWSKA

Dziś w bankach litewskich

KURS WALUT	dolar amerykański		marka niemiecka		rubel rosyjski (za 100)	
	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż
„Litimpex bankas”	3,88	3,96	2,26	2,35	0,26	0,31
„Lietuvos akcinis inovacinis bankas”	3,90	3,99	2,26	2,36	0,30	0,31
„Vilniaus bankas”	3,90	3,98	2,26	2,34	0,20	0,36
„Lietuvos verslas”	3,91	3,99	2,27	2,34	0,20	0,34
„Aurabankas”	3,90	3,99	2,26	2,36	0,30	0,31
„Senamiesčio bankas”	3,92	4,00	2,28	2,39	0,29	0,35

Wczoraj w Narodowym Banku Polskim

	skup	sprzedaż
Frank francuski	3468	3610
Marka niemiecka	11982	12472
Dolar amerykański	20619	21461
Funt brytyjski	30474	31718
Frank szwajcarski	13721	14281

Julitta TRYK

Powtórka z dziejów ojczystych

Konkurem wiedzy uczciła 75-letnie niepodległości Polski Niemieśka młodzież szkolna.

Polonistka szkolna pani Bożena Bieleniuk przygotowała pytania dotyczące dziejów Polski, literatury, geografii, kultury... Stopień trudności zależny był od wieku (były trzy grupy, aż po 15 pytań: dla 1-5 klas: 6-8 i dla 9-11). Uczniowie aż narzekali chwila! tak! trudno zadania!

Ale wzięli się do pracy. Wynik był nieoczekiwany. Było aż 145 prac — ilustrowanych, malowanych, wycinanych. Uczniowie wiele czasu spędzili na doborianiu ilustracji, rysowaniu, wyszukiwaniu odpowiedzi na niektóre pytania. Ci najmłodsi, którzy niebyłby umieli jeszcze pisać — prosili o pomoc rodziców.

Komisja miała też trudne zadanie. — Zostawiliśmy po lekcjach przez wiele dni, żeby odebrać prace najlepsze, mówi pani Bożena.

I oto nasz dzień — podsumowanie wyników konkursu. Sala ledwo mogła wszystkich zmieścić. Huczało jak w ulu: czyje prace są najlepsze? Jakie będą nagrody? Czy dyrektor będzie osobiście wręczał? Za chwilę się dowiedzą, bo oto już prowadzący Renata Sys i Marek Pszczółowski zapowiadają Grażynę Kozakiewicz, która zaingerowała imprezę wierszem Stanisława Ryszarda Dobrowolskiego „Być może”.

... Być może, być może, że wszystko jest

*lepsze —
i ptaki, i gwiazdy, i śpiew, i powietrze,
że były gdzieś nawet szczęśliwsze
narody
i drzewa wdzięczniejsze od wierzb
u wody...*

— Dobierając pytania chciałam przybliżyć uczniom tradycje narodu polskiego, wydarzenia, życie polityczne, kulturę — powiedziała Bożena Bieleniuk. Wszystkie prace są naprawdę wspaniałe. Ale konkurs, jak to konkurs: ma na celu wyłonić tych najlepszych i właśnie ich czeka wyłoczekta do Kowna „Śladami Adama Mickiewicza”.

Serdeczne słowa wdzięczności płyną pod adresem pana Jerzego Surwily za książki: „Rachunki nie zamknięte” i Wileńskimi śladami Adama Mickiewicza, których jest autorem.

Nagrodzony został każdy uczestnik konkursu, dzięki staraniom dyrekcji szkoły, Macierzy Szkolnej. A jeśli chodzi o laureatów, to było ich 15.

Jeden z uczestników odpowiedział na swoje 15 pytań. Wydały mu się łatwe, więc spróbował te z grupy starszej. Wszystkie jego odpowiedzi były prawidłowe. Była to naprawdę śliczna praca ze zdjęciami, wycinankami. A autorem jej jest uczeń klasy 5c — Leon Szpael.

Ciekawie i obszerne są odpowiedzi Grażyny Kodis z klasy 7c, Lucyny Wojtkiewicz — z 6c.

A Grażyna Ściepaniak z 7c znalazła ryciny przedstawiające Tedeusza Kościuszkę na koniu „Dobry”.

Poprawne są też prace Czesława Chorozewskiego i Gabrieli Zajko — z 5c klasy, Roberta Szpilewskiego z 2d, Ireny Kodis — 7c. Najpiękniej ilustrowana praca była Grażyny Kurłowicz z 8c (prawda, trochę pomagała jej mamusia). Świetnie się spisały Renata Romanowska z 10c, Waleria Sidorowska — 11c, Renata Sys — 10c. Wiele pochwał otrzymały uczennice 5c klasy Edyta Szumska i Dalia Szwabowicz.

To jeszcze nie koniec, są niespodzianki. Wyróżnienie otrzymuje ten, kto pierwszy przyniósł pracę. Był nim uczeń klasy 5c Władek Sapkiewicz. Przyniósł odpowiedzi już nazajutrz! Najmłodszym uczestnikiem konkursu był sześciolatek Waldek Masłowski, Namalował Wisłę, Syrenkę, Białego Orła. Są też nagrody „rodzinne”: było ich sporo, bowiem w konkursie wzięły udział aż 4 siostry Matwiejowej, dwie siostry — Żukowskie, dwaj bracia Jewiczowie, Waldek i Eugeniusz Baranowski.

NASZA GROMADA DWUTYGODNIK DLA UCZNIÓW

Nasza szkolna gromada
O przyjaźni nie gada.
Ale za to w potrzebie
Każdy zrobi dla ciebie,
Co będzie mógł.

Ruslan Markiewicz i Andrzej Dzikowski z 2c narysowali orłów.

Najpiękniej ilustrowaną pracą — była praca ucznia klasy 9c Władysława Jarysty, choć rysunki Rusłana Markiewicza i Andrzeja Dzikowskiego również były świetne.

Wszystkie odpowiedzi w pomysłowo wykonanym bloczku w kształcie serca zebrała Inessa Chotulowa z klasy 5d. Wspaniałą podobizną Lecha Wałęsy wykonała Krysztyna Akiń z klasy 6c.

Dobre są też prace Tomka Gajdamowicza z 4c, Edyty Jurgiel i Karola Ławrynowicza z klasy 3, Diany Sosnowskiej i Haliny Andrzejewskiej — z klasy 4c.

Dwie klasy 2c i 6c w stu procentach wzięły udział i otrzymują specjalne nagrody: szóstacy — notesy, a ci z drugiej — „Misie”.

W drugim dniu Tomek Gajdamowicz z 5c i Mirek Mieczkowski z 10c, którzy obohodzili swoje urodziny, otrzymali powinszowania i oklaski całej sali. Wszyscy byli wzruszeni, otrzymali nagrody i dyrektor szkoły pan Alfred Bujnowski każdemu uciśniętą dłoń, znajdując mile słowa. Sala emocjonalnie i życzliwie reagowała na każdą wyróżnioną pracę.

Prowadzący zapowiadają dalszy ciąg imprezy. A ten „dalszy ciąg” jest nader atrakcyjny: lubiana i głośno oklaskiwana „Niemieżanka” pod kierownictwem nauczycielki muzyki Janiny Kubal.

Były słowa o kwiatach, Wilnie, ojczyźnie. No pieśń przecież najwerniej odzwierciedla duszę człowieka, jego uczucia, przeżycia, jego miłość do ojczyzny i krajobrazu.

A oto na scenie uczestniczka konkursu „Kresy 93” — Halina Andrzejewska z klasy 4c recytuje urywek z ballady A. Mickiewicza „Świtezian-

ka”. A za parę minut wszyscy głośno się śmieli z odważnego Stefka Burczymucha z wiersza Marii Konopnickiej, który się śmiertelnie przeraził malutkiej myszki.

Na zakończenie dyrektor podziękował wszystkim organizatorom, sponsorom i uczestnikom za dobrą pracę, udaną imprezę.

Nie można kochać czegoś, czego się nie zna. Ojczyście dzieje i

dzielectwo też trzeba znać. Temu właśnie służą tego rodzaju konkursy.

Irena KORKUĆ

NA ZDJĘCIACH Bronisława Kondratowicz: Renata Sys i Marek Pszczółowski zapowiadają konkurs; wręczenie nagród; laureaci konkursu; podczas przerwy można było oglądać prace kolegów.

Podsumowanie konkursu wakacyjnego

Szkolny dzwonek codziennie woła was do klas. Nauka leci — to pracowity okres, przyjaźnięcie się z książkami i zeszytami. Czasem jednak wspomnienie o coraz odleglejszych już wakacjach. Ach te wakacje! Jak to było dobrze: można było zająć czymś, na co się miało ochotę, zanurzyć się w ciszy lub gonić wiatr albo pieścić się w słońcu.

Z waszych listów dowiedzieliśmy się, że przesyłaćcie dużo ciekawych przyków, chwil, które się na długo zapamiętały. I to właśnie te wasze listy pomogły zatrzymać najwspanialsze blaski lata. Zatrzymać aż do późnej jesieni.

Dzisiaj chcielibyśmy zebrać wszystkie wasze przycyki razem i odebrać te najciekawsze i najdowodniczysze — bo właśnie takie były warunki konkursu.

Szczególnie dziękujemy uczniom szkoły im. J.J. Kraszewskiego. Tyle ciekawych listów od nich otrzymaliśmy.

Zadanie mieliśmy trudne, bo każdy list — to wasze przeżycia, wrażenia, emocje.

Wspaniale opisywa cuda letniej przyrody Tomasz Sinicki z klasy 6a Szk. Śr. im. J.J. Kraszewskiego swoim opowiadaniem: „Światelko na przeciwnym brzegu”.

A Renata Pocię z klasy 8a tej szkoły w opowiadaniu „Nowy przyjaciel... jeź” pisze o spotkaniu w lesie z małym kołczastym zwierzątkiem, które nie zechciało pozostać w lesie, a podążyło śladem za swoją nową przyjaciółką.

Natomiast Sławek Urbanowicz z 5b klasy, tejże szkoły pisze o tym, jak zwykły dzień okazał się najciekawszym i najwspanialszym, bo razem z

kolegami Andrzejem i Pawłem był na rybach i chaczek połknął: „taaki szczupak!”

Poznała nowych przyjaciół, nauczyła się języka litewskiego Wiktoria z klasy 4b Wileńskiej Szkoły nr 5. Gościła ona w rejonie trockim we wsi Iwaniszki i „Litewska gościnność” ją oczarowała.

A oto trójka, która została wyróżniona: Pierwsze miejsce otrzymuje Ania (bo tak tylko podpisała pracę) za romantyczną leśną przycykę i „Rozmowę z księżycem”. Drugie miejsce dajemy Markowi Buzanowi z klasy 8a Szk. Śr. im. J.J. Kraszewskiego, za wrażenia z pielgrzymki Mitosierdzia z Ejszyszek do Ostrej Bramy, „Bralem udział w pielgrzymce”.

Trzecie miejsce otrzymuje Franciszek Werkowski z klasy 6a Szk. Śr. im. J.J. Kraszewskiego. Bardzo ładnie opisał dzień, który spędził razem z

wujkiem. Dowiedzieliśmy się, że jest to wspaniały człowiek, jak Franek go nazwał: „Wujek na medal”.

To tylko trzy pierwsze miejsca. Jednak laureatów naszego mini-konkursu mamy więcej, bo naprawdę było dużo wspaniałych prac. Oto pozostali laureaci:

1. Dorota Stankiewicz
2. Andrzej Andrzejewski
3. Marta Wróblewska
4. Ela Kisłowska
5. Edyta Romanowska
6. Sławek Urbanowicz
7. Aneta Braziewicz
8. Ernest Maciejkianiec
9. Jolanta Lisowska
10. Joanna Rozmysłowicz

Dziękujemy wszystkim uczestnikom, a laureatom gratulujemy. Zawiadomimy dodatkowo, kiedy należy się zgłosić do redakcji po odbiór nagród książkowych.

Żeby ta szkółka była większa

...Zaścianek przywitał mnie przenikliwym chłodem. Minęłam przydrożny krzyż, kapliczkę, skromne drewniane domy w krągłe ze wspaniałymi willami.

Szkola, raczej szkółka — jak ją tu nazywają, znajduje się trochę na uboczu, pod laskiem, daleko od autostrady i niestety, od przystanku. Tak, to jest szkoła początkowa nr 4 w Zaścianku. Rodzice i dzieci cieszą się, że mają szkołę na miejscu i nie trzeba tracić czasu na drogę. A dwie nauczycielki — kierowniczka Stanisława Pyszczolowska i jej córka Grażyna Abaravičienė, codziennie śpieszą tu z Wilna, by dzieci mogły zdobywać wiedzę, poznawać świat, nauczyć się nie tylko czytać i pisać, ale i szacunku i grzeczności na co dzień.

Pani Stanisława pracuje w tej szkole od 10 lat, a w ogóle to już od 33 lat.

Znam dobrze ludzi z Zaścianku, ich problemy i troski. Nie ma tu przedszkola, dzieci przychodzą do szkoły i muszą się przyzwyczaić być razem w jednej gromadzie.

Gdy zaczynała tu pracę, było tylko 8 uczniów. W tym roku szkolnym ma ich 29. Po raz pierwszy przekroczyło próg szkoły 10 małych, w drugiej klasie jest — 9, (trzeciej — 4 i w czwartej) — 6.

— W tym roku o wiele więcej było chętnych do pierwszej klasy, niestety, nie mogłam wszystkich przyjąć. Klasy są bardzo małe, nie ma odpowiednich warunków dla większej liczby dzieci.

— Nie mam tu nawet telefonu — z gorzycą mówi dyrektorka.

— Sama nie dałabym rady prowadzić wszystkie klasy. Dzieci jest coraz więcej. Musielibyśmy zrobić dwie zmiany.

Pani Stanisława zaangażowała do pracy swoją córkę Grażynę, która po ukończeniu Uniwersytetu Wileńskiego już drugi rok tu pracuje. Teraz jest na urlopie macierzyńskim, wychowuje syna, lecz by pomóc mamie, która została sama ze wszystkimi uczniami, wróciła do pracy.

Pani Stanisława prowadzi pierwszą i trzecią klasę, a pani Grażyna — drugą i czwartą. Czasa-

mi się zamieniają, ale to nie wszystkim uczniom się podoba.

Oto i przerwa... wesoła gromadka wybiega z klasy, mają pokoi, gdzie są różne zabawki i gry. Pytam u tych najmłodszych, którzy dopiero zaczynają poznawać pierwsze literki:

— Jak wam się podoba w szkole?

— Chciałam do szkoły i bardzo mi się tu podoba, jest dużo książek i zabawek — mówi Agatka.

— Moja młodsza siostrzyczka też pójdzie do tej szkoły — dodaje Dianka.

A Ani siostra tu się uczyła. Ona sama lubi lekcje matematyki, w domu ma lalkę Barbie, którą uwielbia.

Waldek chodził do litewskiego przedszkola, umie trochę rozmawiać po litewsku i bardzo jest z tego dumny. Z kolei Andrzejek jest mistrzem w robieniu wycinanek z papieru. A to wcale nie jest taka łatwa sztuka.

Dziewczynki z drugiej klasy Anzelička Łykowa i Regiņa Zachariewiczówna są w kółku sanitarnym. To wielka odpowiedzialność: sprawdzają, czy czyste są kolnierzyki, ręce, czy uczesane są włosy. Dbają o porządek w klasie.

Grażyna opowiedziała wszystkim przeczytaną bajkę, o tym jak pies Mops zjadł ukradkiem kiełbaski i uciekł.

— Mam w domu własną biblioteczkę, mama często mi kupuje książki — mówi Lucynka Wirbo. — Chętnie czytam bajki i legendy. — A po chwili dodaje: chyba bardziej wolej książkę niż czekoladkę.

Lubią też czytać Ewa Łukszo i Urszula Bordowska. No, a brat Ewy Marcin z trzeciej dzielił się wrażeniami z wakacji: był 2 dni w Połazde, a później wraz z siostrą pomagał zbierać jabłka babci, bo babcia ma duży sad. Poza tym Marcin bardzo lubi tańczyć, bierze udział we wszystkich szkolnych imprezach i chce zapisać się do kółka tanecznego.

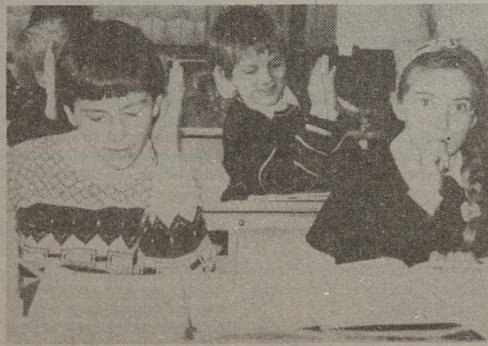
Wszystkim bez wyjątku zapadał do serca wycieczka do Tirok.

— Jechaliśmy pociągami i zwiedziliśmy zamek!

— Była ładna pogoda, kapa-

Podczas, gdy uczniowie drugiej klasy dzielą się swoją wiedzą o spółgłoskach i samogłoskach, czwartacy pochylili się pracownicy nad zeszytami.

Przyjemnie nam się gawędziło z trzecioklasistami, o tym co najbardziej lubią.

liśmy się, pływaliśmy statkiem — no i łyde, to wspaniałe łyde! — na przeboju mówią Janek, Zdzisław i Ula.

Jarka najbardziej ciekawiły stare monety, naczynia znalezione przy wykopaliskach, zbroje rycerskie.

A Mirek Juchiewicz lubi zimą, czeka, gdy wypadnie więcej śniegu i można będzie jeździć na sankach i nartach. Nie opodal szkoły jest wiele gór i ładnych miejsc. W lesie można też spotkać zająca, wie-

wiórkę, czy też sarenkę. Dzieci lubią swoją szkółkę pod laskiem. Jedno małe marzenie:

— Żeby ta szkółka była większa, żeby było tu chociaż 9 klas! Chcielibyśmy się uczyć tu dłużej. Lubią swoją panią nauczycielkę, z chęcią wykonują wszelkie zlecenia, prośby, starają się zasłużyć na pochwałę za dobrą naukę, zachowanie się.

Irena KORKUĆ
Fot. autor

Teresa FERENC GRUDZIEN

Pani Zima w palcach trzyma cały grudzień z lodu. Pozzwała wszystkie liście z drzew na dno ogrodu.

Pani Zima wytrzepla nam z sadów owoce. Pani Zimo, twoje ptaki drzew nie ogolą. Nie opuszczą nas sikorki ani wróbel mazurek. Janioluska w krzewach zbierze jeszcze wiele jagód.

Gałęziami golutkami iniesz teraz po wietrze Pani Zimo, dorzuc śniegu dosyj niemu więcej.

Ani wróbel, ani dzieci nie boją się Zimy. Jaka będziesz tego roku, Zimo, zobaczymy.

Grzeczność nie jest nauką łatwą

Ile razy trzeba się kłaniać?

„Droga redakcjo! — pisze do nas uczeń VI klasy, jednej ze szkół wileńskich — proszę mi odpowiedzieć, ile razy dziennie mam się kłaniać nauczycielom. Chodzi o to, że po lekcjach w sklepie spotkałem swoją nauczycielkę, której nie ukłoniłem się, bo przecież zwróciłem się w szkole i nawet byłem wywołany do odpowiedzi. A najazjtr patrzę wyraźnie na mnie nauczycielka mówiła o źle wychowanych uczniach, którzy się swoim nauczycielom nie kłaniają. Kto miał rację?”

OD REDAKCJI. Tak naprawdę to racji nikt nie miał. Ty racji nie miałeś, że się nie ukłoniłeś, a nauczycielka, że właśnie w ten sposób to powiedziała. Bo sam fakt, że sprawa ta cię interesuje, świadczy o tobie bardzo dobrze. Inna rzecz, że nie znasz pewnych form grzecznościowych, co nie świadczy jednak o złym wychowaniu. Byłoby o wiele lepiej, gdyby nauczycielka po prostu powiedziała (nie nawiązując do konkretnej sytuacji), jak się należy w podobnych sytuacjach zachować. Są bowiem pewne zasady, których uczniowie powinni przestrzegać.

W szkole „Dzień dobry” trzeba powiedzieć nauczycielowi jeden raz. Gdy przychodzi na lekcję, cała klasa odpowiada na jego pozdrowienie. I wystarczy. W czasie przerw uczeń kłania się temu nauczycielowi, którego tego dnia widzi po raz pierwszy.

Nauczyciel, który uczniom ma setki, może odpowiedzieć skiniem głowy z ewentualnym uśmiechem lub przyjaznym gestem ręki. Ważne, żeby dostrzegł każde „Dzień dobry” i w sposób widoczny zareagował.

Uczeń, gdy spotyka nauczyciela poza terenem szkoły — na ulicy, w sklepie, czy autobusie, niezależnie od tego, czy widział go lub nie w szkole, powinien mu się ukłonić.

Z równym co nauczycielowi szacunkiem uczeń pierwszy kłania się pracownikom administracyjnym oraz panom woźnym.

Kłaniając się, nie tylko zresztą nauczycielom, chłopcys wyjmują ręce z kieszeni. Warto przypomnieć, że:

Gdy nauczyciel zwraca się do ucznia, uczeń jeśli siedzi, powinien wstać i to niezależnie od pki czy wieku. Również wtedy, gdy np. grupka młodzieży siedzi na boisku, a nauczyciel podchodzi, by porozmawiać choćby o pogodzie.

Gdy mimo wszystko powstają wątpliwości, kto komu kłania się pierwszy, pamiętajmy, że pierwszy to czyni ten, kto jest grzeczniejszy. Nigdy nie należy ostentacyjnie czekać na czyjeś ukłon.

Nauczycielom kłaniać się trzeba zawsze, choć to trochę męczy. Później, kiedy już będziesz kimś, być może to oni kłaniać się będą tobie.

JASEŁKA

Osoby: 2 Aniołowie
Pastuszek z „Gwiazdą”
Trzej Królowie: Kacper
Melchior
Baltazar
Misjonarz
Murzynek

(Spiew kolędy przed domem)
(Wchodzi wszyscy i pozdrawiają:
„Niech będzie pochwalony... itd.)

Aniołowie:
Pokój ludziom dobrej woli
głoszą dziś Anieli z nieba.
Pokój dziś całemu światu
głosić nam potrzeba.

Pokój i Wam dobrzy ludzie
głosimy z radością
bo serca Wasze ku Bogu
pałają miłością!

Przezywajcie dni świąteczne
w szczęściu i radości,
a Bóży pokój w sercach Waszych
niech na zawsze gości!

Gwiazda betlejemka:
Jestem „Gwiazda Betlejemka”!
Bóg mnie zapalił na nieboskłonnie
bym prowadziła wszystkich do Jezusa:
biednych i bogatych i królów w koronie!

Wszyscy Trzej Królowie razem:
Idziemy za „Gwiazdą” z dalekiego Wschodu!
Ona nas prowadzi do Bóżej dzielnicy!
Do świętej Paniutki z królewskiego rodu.
Tam gorące serca u stóp Ich złożymy!

Kacper:
I niesiemy dary — ze serca płynące!
Złoto — Mirre — i Kadzido —
symboliczne dary...

Ale to wszystko za mało... ustecka płaczące.
Żądają od nas i od Was — wspaniałej ofiary!

Melchior:
Bo Dziecinę Bożą cierpi dziś w dwudziestym wieku
opuszczenie, głód i nędzę, wśród wielu narodów!
Tam — na ulicach Kalkuty, w Indiach i w Afryce
Mały Jezus cierpi męki okrutnego głodu...!

Baltazar:
Czekają na dar ofiarny biedni Misjonarze.
Oto Misjonarz z Afryki — za „Gwiazdą” wędruje.
To — co Wasze dobre serce dorzuci tu w darze
Jezusowi w biednych dzieciach na chleb ofiary!

Misjonarz:
Znamy Wasze dobre serca, i że o nas pamiętacie!
O — jak bardzo dziękujemy za chleb dla tych
Brai.

Co żyją w skrajnym ubóstwie, co Boga nie znają...
co w brudnych slumsach i na ulicach z głodu
umierają.

Powiedział kiedyś Pan Jezus: „Coście uczynili
Jednemu z tych najbiedniejszych, którzy wśród
was żyli.

Uczyniliście to dla Mnie” — więc za czyn miłości
Błogostawieni będziecie w wiecznej szczęśliwości!
(po otrzymaniu ofiary Murzynek mówi)

Murzynek
Bóg Wam zapłać że dzielcie z nami to, co macie.
I o swoich czarnych braciach często pamiętacie.
Bóg Wam zapłać! Niech wam nigdy nie zabraknie
chleba.

Życzymy wam szczęścia, zdrowia, a po śmierci —
nieba!

(wychodząc śpiewają):
Wiwat, wiwat, już idziemy!
Za „kolędy” — dziękujemy!
A Wam za to „Nowe Lato”
Pan Bóg zapłać bogato — hej kolęda!

W Nowym Roku szczęścia wiele
Niech Wam los pod stopy ściele.
Dużo zdrowia i radości
Oraz wszelkiej pomyślności —
życzymy Wam!!!

Fot. Bronisława Kondratowicz

OD REDAKCJI. Serdecznie dziękujemy księdzu Janowi Kasulikiewiczowi za nadanie do redakcji trzech Jasełek. Jeden tekst zamieszczamy. Zawiadamiamy jednocześnie szkoły (a zwłaszcza nauczycieli klas początkowych), iż gdyby zainteresowały je inne (w tym — dłuższe) Jasełka, mogą się zwracać do Polskiego Centrum Katechetycznego przy kościele Św. Ducha w Wilnie. (Tel.: 62-95-95) we wtorki i środy w godz. 16.30 — 18.30.

Krok do zjednoczenia się

Zapytałem znajomego fermiera, dlaczego mając w sąsiedztwie czterech takich jak on, właścicieli ziemi, nie próbuje się z nimi zjednoczyć.

— Zbyt jesteśmy różni — powiedział.

Ale ci wszyscy „różni” niemal w jeden głos wypowiadają się za strajkiem rolników. Widocznie wystarczy już cierpieć. A strajkować w pojedynkę lub szukać innych sposobów, by wpłynąć na rząd, byłoby bezskuteczne.

Przewodniczący Szyrwinkiego Rejonowego Oddziału Związku Gospodarzy Litwy Aleksas Gudaitis zabierając głos w lokalnej gazecie apelował: każdy w sprawie strajku powinien wypowiedzieć wyłącznie własne zdanie. W żadnym wypadku nie wolno pozwolić na osobiste porachunki lub polityczne motywy w tej kwestii.

— Żądanie nasze są proste — mówi przewodniczący. — Chcemy dostatecznie stabilnych, ekonomicznie uzasadnionych cen na rynku wewnętrznym, zagwarantowanego skupu określonej ilości artykułów rolnych z każdego hektara, terminowych uregulowań za nią. Nie do przyjęcia jest sytuacja, w jakiej znaleźli się rolnicy w tym roku. Produkcja nasza nikomu nie jest potrzebna, a zezwolenia na wywóz poza granice republiki bez cła, dano z wielkim opóźnieniem.

Czyż to chłopci winni, że dopuścili do nadprodukcji? A co na to Ministerstwo Rolnictwa z jego set-

kami gabinetów, telefonów i specjalistów, którzy nie potrafili przewidzieć niczego, by zapobiec temu. Czy może do prognozy zalicza się tak zwana „interwencja państwa”, niedopuszczalna w gospodarce rynkowej.

Szyrwinki Rejonowy Oddział Związku Gospodarzy republiki własnymi siłami uczynił więcej: podpisał w Moskwie umowę na dostawę ziemniaków, szuka kontaktów z innymi miastami i obwodami, aż po Syberię. Bada możliwość utworzenia (na zasadach spółdzielczości) grup rolników do hodowli lub uprawy i przetworstwa, a także sprzedaży swej produkcji. Warunki są sprzyjające — ludzie uświadamiają sobie, że między nimi, producentami a rynkiem stoją monopoliści przetwórcy, którzy zgarniają sobie część ich zysku.

Rynek to dobrowolna i stała wymiana między właścicielami towaru i posiadaczami pieniędzy. Gdy rolniczka z Kiernowa oferuje w Wilnie na targu litr mleka za 50 centów to jest to bardziej rynek, niż gdyby zabrał jej to mleko kombinat, nie płacąc po kilka miesięcy, przy tym rozcieńczając to mleko o jedną trzecią i żąda od nabywcy o 5 centów drożej. Ogólnie rzecz biorąc, trzeba przyznać, że praktycznie nie ma u nas rynku, stosunków wolnorynkowych, wbrew temu o czym próbują przekonać nas wysokie struktury władzy.

Kierownik rejonowego zwią-

ku zawodowego Piotr Opanowicz zapoznał z faktami, które świadczą o bezradności chłopów i spryciarzy, którzy ten stan rzeczy wykorzystują! Na przykład, że wsi Szeszuoleliai pewien „przedsiębiorca” wysłał do Szawelskich Zakładów Mięsnych już 8 furgonów bydła, zakupionego po 1,4 litra za kilogram, sprzedając tam prawie podwójnie. Pośrednicy, okazuje się, mogą, ale szeregowi wieśniak w żaden sposób nie przepehnę sam swej krowy. Tylko za bezcen i właśnie przez „pośrednika”, znającego chody. Czyż to ma być rynek?..

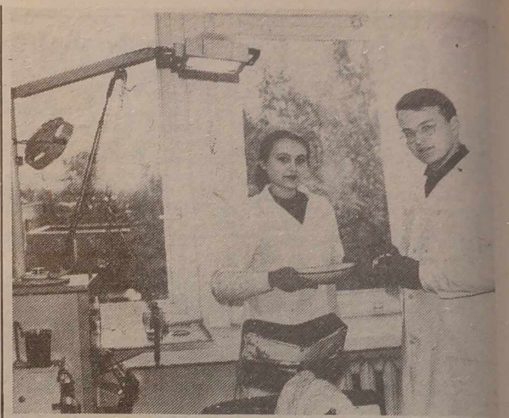
— Zdawałoby się, że z chwilą upadku wielkich gospodarstw i powstaniem mnóstwa drobnych, związki zawodowe utraciły swe organizacje i wpływy. Tymczasem teraz telefonują do nas, proszą o radę, żądają odpowiedzi, czy strajk jest zgodny z prawem, w jakiej formie odbędzie się...

— I jaką odpowiedź otrzymują?

— Na razie nie ma Kodeksu Ustaw, w którym wyraźnie mówiliby się o strajkach. Tym niemniej popieramy ideę strajku wiejskiego, kierując się prostą prawdą: rząd powinien być gwarantem praw rolnika, jego obrońcą przed obieraniem. Jeżeli tylko słyszymy: „Produkcje, ile chcecie i sprzedawajcie, gdzie chcecie” to nie rząd. Związek zawodowy powinien być pośrednikiem między robotnikiem, rolnikiem a władzą. W dobie obecnej jego rola wzrasta. Mamy mnóstwo kłopotów wewnętrznych — z „upaństwowionym” mieniem związkowym, szukamy środków, nowych form pracy, lecz zadanie jest jedno: pomagać rolnikom w dążeniu do godnego życia. Po wykorzystaniu takich środków, jak odeszwy, pertrakcje — człowiek pracy ma prawo do bardziej radykalnych form walki o swój byt.

Jurij SOBLIS

Szyrwiny

Protezowanie porcelanowych zębów

Prawie 10 tysięcy pacjentów przypada na 1 dentystę w rejonie solecznickim. Nic więc dziwnego, że w tułej się przychodni od szóstej rano ustawia się 30-40 osobowa kolejka po numerki na wizytę do dentysty. Otrzymuje je tylko 12 pacjentów dziennie. Kilka jeszcze osób z bólem zębów trafia do lekarza poza kolejną. Pozostali nazajutrz znowu ustawiają się w nowej kolejce. I tak do czasu, aż trafia do stomatologa. Mniej wytrwali rezygnują z wizyt u lekarza. Wieśniakom jest jeszcze gorzej. Gabinety dentystyczne są tylko w Ejszyskach i Turgielach.

Nie ma lekarzy, a więc też nie ma profilaktyki, co powoduje pogarszanie się stanu uzębienia u ludzi. Władze rejonu, bycie obecne, wiedzą o tym i mówią o przyczynach braku stomatologów, lecz z braku pieniędzy niewiele mogą skutecznie.

Jedynie z protezowaniem nie

ma problemów. Przed trzema laty w Solecznikach było trzech techników dentystycznych, a obecnie jest sześciu. Ostatnio młodzi lekarze z rejonu po ukończeniu studiów podjęli tu pracę. Wśród nich Anatol Aszmankiewicz, który obecnie jest już doświadczonym specjalistą. Niedawno był na stażu i opowiadał metodę wykonywania porcelanowych protez. Na razie korzysta się to bardzo drogo, ale warto się zdecydować, komu trzeba. Efekt zapewnienia do protezowania, tylko zostało je zainstalować.

Najlepiej jednak mieć własne zęby. Jak je zachować? Młody lekarz-stomatolog Beata Jeleńska zaleca bardziej dbać o nie i przynajmniej jeść mniej słodczy...

Piotr RYNGIEWICZ

Soleczniki

NA ZDJĘCIU Bronisława Kondratowicz: młodzi stomatolodzy Beata Jeleńska i Anatol Aszmankiewicz.

Dar dla Uniwersytetu Witolda Wielkiego

KOWNO (ELTA). Mieszkające w Chicago córki naszego rodaka, wybitnego ekonomisty, prawnika i publicysty Broniusa Kviklysa przysłały do Biblioteki Uniwersytetu Witolda Wielkiego obszerne archiwum swego ojca. Prześyłka zawiera rękopisy dzieł B. Kviklysa, archiwum Antanasa Smetony, kopie korespondencji S. Dariusa i S. Girena. W darze przekazano również bogatą osobistą bibliotekę B. Kviklysa. Zawie-

ra ona wydania, związane z Litwą i mówiące o Litwie.

Bronius Kviklyś ukończył na Uniwersytecie Witolda Wielkiego ekonomikę, następnie studiował prawo. Od 1944 roku zamieszkał w Chicago, aktywnie współpracował z wydawnictwami w USA litewskimi pismami periodycznymi — „Skautų aidas”, „Trimitas”, „Švietosa keliai”, wydał kilka książek, w tym encyklopedyczne wydanie „Nasza Litwa”.

Co może zrobić z ziemią mieszkaniec miasta?

Mieszkam w mieście. Obecnie decyduje się sprawa przywrócenia mi jako jedynemu pretendentowi do prawa własności pozostałej po ojcu — prawowitym właścicieli — 18 hektarów ziemi w rejonie wileńskim. Jednakże w gminnej służbie reformy rolnej poinformowano, że ponieważ konkretnie ta działka została zmeliorowana, więc mogą mi zwrócić ziemię tylko w innym miejscu. Czy jest to słuszne?

Jan W.

Wilno

Przed wszystkim należy sprzeciwić pojęcie „melioracja”. W artykule ustawy, o której będzie mowa poniżej, regulującym takie sprawy, nie używa się tego terminu. Zamiast niego mówi się o „systemach nawadniających”. Zakładając, że to dwa pojęcia są zbliżone, wyjaśniamy, co następuje. W zasadzie możliwa jest odmowa z tej przyczyny zwrócenia ziemi właśnie w danej miejscowości. Ale, aby konkretnie odpowiedzieć na takie pytanie, trzeba wiedzieć, gdzie i po co dokonano melioracji. 15 lipca 1993 roku Sejm uchwalił ustawę „O wniesieniu zmian i uzupełnieniu do ustawy Republiki Litewskiej „O trybie i warunkach przywracania prawa własności na zachowaną nieruchomości”. Między innymi, zmieniono i uzupełniono artykuł 12 ustawy, który ustala, jakie ziemię podlegają wykupieniu przez państwo. Do takich przypadków należą również dotyczące zmeliorowanych gruntów. Ziemię więc wykupuje państwo, to znaczy nie zwraca się tej działki gruntowej właśnie w tym miejscu, gdzie poprzednio znajd-

wała się, jeżeli ziemię zajmują sady, plantacje jagodowe, szkółki owocowe, ogrody wyspecjalizowanych spółek rolniczych z urzędowymi tam systemami nawadniającymi. Jak głosi dalej punkt 10 artykułu 12, takie obszary mogą być zwracane na własność w naturze wyłącznie wtedy, gdy właściciel zgadza się wydzierżawić te ziemię przedsiębiorstwu rolnym, które je użytkują. I jeszcze jeden przypadek: ziemię wykupuje państwo, jeżeli one, jak mówi punkt 11 tego samego artykułu 12, są wyposażone w systemy nawadniające do deszczowania arealów pastewnych ściękami z kompleksów hodowlanych.

Należy więc wyjaśnić na miejscu, czy ziemia, o której mówi Jan W., należy do terenów właśnie z takimi systemami nawadniającymi.

Co się tyczy sposobów zwrotu ziemi, to mogą one być najrozmaitsze. W tym również poprzez odpłatne przekazanie (w ekwiwalentnej naturze) mienia takiego samego rodzaju i wartości, czyli w danym przypadku, jak właśnie proponowano w gminnej służbie reformy rolnej, zwrócić działkę o takiej samej wielkości i wartości w innym miejscu. Przy czym należy to uczynić kosztem swobodnych gruntów państwowego funduszu ziemi, jeżeli takie istnieją w danej miejscowości. Może to zaistnieć całkowicie logiczne pytanie: jakie właśnie ziemię należą do swobodnych? W myśl tej samej ustawy, za takie są uważane te obszary ziemi, które nie podlegają wykupieniu przez państwo, do których zwrócenia na własność w naturze nie pretendują dawni właściciele (albo ich dzieci, wnuki itp.) i które przez to mogą być

sprzedane na własność prywatną. Wielkość zwracanej działki gruntowej nie powinna przekraczać 80 ha powierzchni ogólnej i 50 ha użytków rolnych.

Wśród innych sposobów zwrotu ziemi możliwe jest przyznanie jednorazowych wypłat państwowych (czeków inwestycyjnych), wydanie akcji, przydzielenie działki pod budownictwo in-

własności na należąca do mnie ziemia o obszarze 14 ha. Po otrzymaniu dokumentu, stwierdzającego, że jestem właścicielem tej ziemi, chciałbym zapisać ją w testamentem moim dzieciom, które mieszkają w mieście. Czy można będzie to uczynić?

Rejon święciański

Ludwik M.

Zgodnie ze wspomnianą już wyżej ustawą ziemia o przeznaczeniu rolniczym może być zwrócona wyłącznie następującym osobom: po pierwsze, tym, które zakładają gospodarstwo właściciela ziemskiego albo tym, którzy będą wykorzystywali tę ziemię na potrzeby gospodarstwa osobistego, na inną działalność rolniczą. To znaczy przyszły właściciel, jeżeli mieszka w mieście powinien wrócić na wieś, przy tym właśnie do zajęcia się rolnictwem. Prócz tego, powinien być przygotowany realnie do gospodarowania: mieć dom, zabudowania gospodarskie, inwentarz i sprzęt rolniczy, bydło. Powinien też posiadać praktyczne doświadczenie pracy w rolnictwie albo odpowiednie kwalifikacje. Oceny tego dokonuje zarząd rejonowy. Po drugie, jest ona zwracana członkom stowarzyszeń i spółek rolnych. Wreszcie zwraca się ziemię tym, którzy będą wydzierżawiali ją spółkom rolnym lub gospodarzom. W ten sposób mieszkaniec miasta, który pragnie odzyskać ziemię na wsi w naturze, musi albo sam wracać na wieś i zyskać się do gospodarowania, albo, jeżeli nie zamierza przenosić się na wieś, wydzierżawić ziemię tym, którzy ją uprawiają, warto odnotować, że wcześniej właścicielom — mie-

dywidualne, wypłacenie gotówki itp. Tryb obliczania, wypłaty i ewidencji kompensat za ziemię i las, które wykupuje państwo, rząd jeszcze ustala.

***

Urodziłem się na wsi, ale od dawna jestem mieszkańcem Wilna. Rodzice młom natomiast aż do śmierci mieszkali na wsi w rejonie wileńskim. Ojciec miał 11 ha ziemi. Chciałbym teraz odzyskać ją. Dawno zdobyłem potrzebne oraz wszystkie dokumenty niezbędne do potwierdzenia tego faktu. Jednakże sam tymczasem nie zamierzam wracać do moim rodzicielskiego. O ile wiem, takim mieszkańcom miasta ziemia na wsi nie będzie zwracana w naturze, a zamiast tego wypłaca kompensatę pieniężną. Czy tak jest rzeczywiście?

Zygmunt Cz.

Wilno

***

Staram się o przywrócenie prawa

złakaćcom miasta ziemi w naturze w ogóle nie zwracano.

Jeśli chodzi o pytanie p. Ludwika z rejonu święciańskiego, to może on przekazać ziemię dzieciom pod warunkiem, że będą one uprawiały rolę i zamieszkały na wsi lub znajdą konkretnego dzierżawcę na swoje grunta.

Ważną rzeczą jest to, że jeżeli właściciel zdecydował oddać w dzierżawę ziemię, to jest ona zwracana mu dopiero wtedy, gdy ustalono konkretnego użytkownika. Przy tym właściciel powinien uprzednio umówić się z dzierżawcą, że tamten zgadza się dzierżawić ziemię, zazwyczaj na okres co najmniej 3 lat. Wśród innych osób pierwszeństwo ma aktualny użytkownik ziemi. Taka wstępna zgoda powinna być zatwierdzona notarialnie. Podkreślamy jeszcze raz: osoba, która oddała ziemię w dzierżawę w żadnym wypadku nie traci swoich praw do tej ziemi. W tym przypadku, jeżeli osoba odzyskuje ziemię nie zamierza ani sama na niej pracować, ani wydzierżawiać jej tym, którzy będą uprawiali, wówczas państwo będzie od właściciela wykupywało takie grunta. Naturalnie, że po otrzymaniu kompensaty traci się wszelkie prawo do tej ziemi. W jaki sposób państwo wykupuje ziemię u ludzi ziemi? Mogą być wydane akcje, przydzielone działki na budownictwo indywidualne lub dokonane spłaty państwowe (artykuł 16 ustawy o trybie i warunkach przywracania prawa własności). Jednym z tych warunków jest również wypłacenie kompensaty gotówką. Tryb realizowania tego sposobu ustali rząd. W każdym przypadku sam właściciel decyduje o losie swojej ziemi.

Antoni KWIAKOWSKI, prawnik

Uchwała rządu Republiki Litewskiej nr 886 z 29 listopada 1993 r.

O indeksacji płac i innych wypłat

Rząd Republiki Litewskiej postanawia:

1. Zatwierdzić:
  - 1.1. stosowany minimalny poziom utrzymania — 44 litów miesięcznie na jednego mieszkańca Republiki Litewskiej;
  - 1.2. minimalne uposażenie miesięczne — 48 litów i minimalne wynagrodzenie godzinowe — 0,28 litra;
  - 1.3. wspieranie przez państwo dochody — 40 litów na jednego członka rodziny miesięcznie i gwarantowane dochody 18 litów miesięcznie.

Wyszczególnione minimalne wysokości stosować od 1 grudnia 1993 r.

2. Z uwagi na to, że podniesiono minimalne uposażenie miesięczne i minimalne wynagrodzenie godzinowe od 1 grudnia 1993 r. odpowiednio podnieść (w porównaniu z wysokością, ustaloną od 1 listopada 1993 r.) wysokość zatwierdzonych odpowiednimi uchwałami rządu schematów uposażeń służbowych (płac) oraz dodatków i dopłat pracownikom instytucji i organizacji budżetowych (z wyjątkiem tych, gdzie prace opłacane są z zastosowaniem współczynnika, których podstawą jest zatwierdzone przez rząd Republiki Litewskiej minimalne uposażenie miesięczne lub wynagrodzenie godzinowe).

3. Ustalić, że gaże pracowników przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, zmierzających do osiągania dochodów oraz innych, które nie są finansowane z budżetu również nadal podnoszone są z uwzględnieniem posiadanych środków w trybie ustalonym przez ustawę Republiki Litewskiej o gwarancjach dochodów mieszkańców.

4. Ustalić, że od 1 grudnia 1993 r.:

- 4.1. o 10 proc. zwiększa się odškodowania (ze wcześniejszymi podwyżkami) otrzymywane za uszkodzenie zdrowia lub z powodu śmierci poszkodowanego.

Tryb ten stosowany jest wobec osób, które otrzymują takie odškodowanie albo do 1 grudnia 1993 r. uzyskały prawo do pobierania go;

4.2. o 10 proc. podnosi się za-

silki dla osób, otrzymujących je z tytułu tymczasowej niezdolności do pracy; dla bezrobotnych otrzymujących zasiłki z tytułu bezrobocia (z wyjątkiem minimalnego i maksymalnego); dla kobiet pracujących, przebywających na urlopiach macierzyńskich i otrzymujących zasiłki z tytułu macierzyństwa.

Tryb ten jest stosowany, jeżeli wyszczególnione zasiłki zostały przyznane do 1 grudnia 1993 r.

4.3. przy obliczaniu średniego zarobku (kompensowanego wynagrodzenia) pracowników instytucji i organizacji budżetowych w przypadkach przewidzianych przez ustawy, jak też kompensowanego zarobku pracowników przedsiębiorstw i organizacji, które nie są finansowane z budżetu, w celu wypłacenia zasiłków z tytułu państwowych ubezpieczeń społecznych, sumę zmienioną w trybie ustalonym w odpowiednich uchwałach rządu Republiki Litewskiej podwyżki płac dla konkretnego pracownika dodaje się do zarobku (zależnie od faktycznie przepracowanego czasu) miesięcy obliczanego okresu, w których zgodnie z wyszczególnionymi uchwałami rządu Republiki Litewskiej nie były podwyższone płace. Zaleci przedsiębiorstwom i organizacjom nie finansowanym z budżetu, aby stosowały ten tryb przy obliczaniu średnich plac do obliczania świadczeń, wypłacanych ze środków przedsiębiorstwa lub organizacji.

5. Ustalić, że od 1 grudnia 1993 r. emerytury niepracującym emerytom podnosi się o 10 proc.

6. Ustalić, że od 1 grudnia 1993 r. fundusze stypendiów dla studentów szkół wyższych, uczniów szkół pomaturalnych i zawodowych zwiększa się o 10 proc.

7. Od 1 grudnia 1993 r. wypłacać (w trybie ustalonym uchwałą rządu Republiki Litewskiej nr 351 z 20 maja 1993 r. „O zasiłkach socjalnych” (Dziennik Ustaw, 1993, nr 17-443) rodzinom zasiłek socjalny, stanowiący 40 proc. różnicy między 57 litami i średnimi dochodami z ostatnich trzech miesięcy, przypadającymi na jednego członka rodziny, jeżeli te dochody

nie przekraczają 52 litów miesięcznie.

8. Zmieniając częściowo uchwałę rządu Republiki Litewskiej nr 811 z 29 października 1993 r. „O indeksacji płac i innych wypłat” (Dziennik Ustaw, 1993, nr 58-1128), uzupełnić tę uchwałę następującym punktem 4.4:

„4.4. fundusz plac instytucji i organizacji kultury oraz sztuki zwiększa się o 20 proc.”.

9. Połecić Ministerstwu Finansów:

9.1. wyznaczyć środki z budżetu państwowego Litwy na zwiększenie funduszu plac wszystkim instytucji i organizacji budżetowych oraz na inne wypłaty zwiększone niniejszą uchwałą.

Przydzielając środki samorządom, uwzględnić się wykonanie ich dochodów budżetowych, ustalonych przy obliczaniu normatywov potrącen i sum dotacji na 1993 rok;

9.2. przydzielić budżetowi państwowym ubezpieczeń społecznych środki, jakie potrzebne są do podniesienia emerytur z tytułu państwowych ubezpieczeń społecznych.

10. Zmieniając częściowo uchwałę rządu Republiki Litewskiej nr 966 z 24 grudnia 1992 r. „O trybie opłacania pracy członków rządu”, punkt 3 dać w następującym brzmieniu:

„3. Przyznacć premiov prawo ustalania członkom rządu dodatków do uposażeń służbowych”.

11. Zmieniając częściowo uchwałę rządu Republiki Litewskiej nr 124 z 3 marca 1993 r. „O wynagrodzeniu pracowników sądów, arbitrazu państwowego, prokuratury i Departamentu Kontroli Państwowej Republiki Litewskiej” (Dziennik Ustaw, 1993, nr 9-213), punkt 5.2.1 dać w następującym brzmieniu:

„5.2.1. tryb przyznawania dodatków do uposażeń służbowych pracownikom i kierownikom”.

Premier
Adolfas ŠLEŽEVIČIUS
Minister opieki społecznej
Mindaugas STANKEVIČIUS

Co, kiedy, gdzie

TEATR

* W niedzielę dzieciaki w Operze obejrzą mogą „Buratino”, wiceczorem „Wesele Figara”.

* **Rosyjski Dramatyczny** zaprasza dziś na „Mistrza i Malgorzatę”. Jutro „Sorry”. Na Małej Scenie — wieczór romansu rosyjskiego „Ten jedyny raz”. W niedzielę dla dzieci „Królowa Śnieżka i siedmiu krasnali”.

* W **Akademickim Dramatycznym** dziś „Sprzedawca deszczu”. Na Małej Scenie — „Śpiewy Łazarza”. Jutro — „Burza”.

* **Młodzieżowy** zaprezentuje jutro „Emigrantów”. W niedzielę — „Świętoszek”.

* Propozycje „Léle”. Jutro i w niedzielę o godzinie 12 — teatr zaprezentuje „Lukošiuksa”. Na Małej Scenie „Czerwony Kapturek”. W niedzielę na tej scenie — „Biały kotek”.

* **Teatr Starówki** przed kilkoma dniami w Pałacu Kultury Łącznościowców (ul. Świętojańska 3) otworzył kolejny sezon. Dziś w tym lokalu zaprezentuje „Na drugi rok”.

* I jeszcze jedna propozycja teatralna. **Teatr „Vaidilia”** (ul. A. Jakštas 9) — dziś „Jam żywy”, w którym zaangażowani są studenci Akademii Muzycznej.

WYSTAWY

* W galerii „Arka”, jak już informowaliśmy, został otwarty kiermasz Bożonarodzeniowy, gdzie można kupić przedzielną upominek świąteczny ze skóry, ceramikę itp.

Jednocześnie prezentowane tu jest malarstwo R. Martinėnasa, V. Paukėte.

* Rzeźbę A. Berdenkova, porcelanę J. Kvasytė i V. Kvašysa, jak też malarstwo R. Sližysa obejrzyć możemy w galerii „Varta”.

* Ludowa grafika litewska prezentowana jest w Muzeum Sztuki Stosowanej (Arsenal).

* Natomiast w **Centrum Sztuki Współczesnej** nastąpi dziś otwarcie dwóch prezentacji gości. Wystawia tu swe prace T. Eller (Berlin) oraz L. Leganowici (Ryga).

FESTIWALE

Mowa właściwie o jednym — Festiwalu Sztuki Współczesnej, który dwa dni z rzędu (sobota i niedziela) przebiegać będzie w Pałacu Pracowników Sztuki. Jak wskazuje sama nazwa, zostanie tu zaprezentowana szeroko twórczość młodych — nie tylko kompozytorów litewskich, ale też plastyków. Udział weźmie Siergiej Karsajew z Rosji oraz grupa „Art Blue”.

KIERMASZE

No i już wkrótce święta, a jego zwiastuny — kiermasze, które rozpoczęły się już w naszym mieście, a w następnym tygodniu — będą organizowane w wielu lokalach.

W tę sobotę kiermasz gwiazdkowy dla dzieci w Wileńskim Akademickim Teatrze Dramatycznym. Dzieciaki spotkają się tu z Dziadkiem Mrozem, no i najważniejsze będą mogły nie tylko się zabawić, lecz też wygrać wspaniałe zabawki.

Obiektywne fotoobiektyw

W ciągu 30 lat pracy dziennikarskiej utrwaliłem wiele niezwykłych chwil, nieraz takich, których nie dałoby się nawet zaprogramować. Oto spotkanie dwóch kóz. Nazwałem to zdjęcie „Powitanie”.

Fot. A. Zilbols

Czy fluydy leczą wątrobę?

(Po rozmowie telefonicznej z Czytelniczką)

Człowiek jak roślina, jak kwiat — rodzi się, rośnie, rozwija. Potem starzeje się i więdnie. Więdnienie przejawia się w różnego rodzaju chorobach, które medycyna tak i nazywa „chorobami wieku starczego”.

Ludzie nie chcą uwierzyć, że ich organizm „wysiada”, że po prostu obumierają w nich niektóre komórki. Myślą, że są chorzy, a nieudolni lekarze nie potrafią ich wyleczyć. Co więcej — nie chcą nawet wysłuchać, bo nie mają czasu, bo wiedzą, że to... beznadziejnie.

A człowiek stary czasem potrzebuje nie tyle lekarstwa, ile tego, by go wysłuchano, by ktoś z nim pomógł na temat jego dolegliwości. Idzie więc do tzw. „ekstrawersów”, „cudotwórców”, „biolekarzy”, „znachorów”. Są tacy — zarejestrowani i nie rejestrowani, uczelni i szpitali. Na ludzkiej samotności, cierpieniu, beznadziejności zbijają majątek.

Niektórzy potrafią o nic nie pytając, powiedzieć na co pacjent potrzebuje. Bo to nie trudnego, wiadomo, na co chorujmy mniej więcej stary ludzie, wiadomo, jak odczytać z czasu symptomy nawet kurczy.

Za tę wiedzę, za wróżbiarstwo

każą sobie słono płacić. Postawienie diagnozy kosztuje 15 litów, leczenie — po 10 litów za każdy seans. Tych seansów bywa dziesięć i więcej.

Czy człowiek, który ma 70-80 litów emerytury może sobie pozwolić na taką kurację? Nie. Więc sprzedaje to, co uciulał w ciągu całego życia, co drogę jego sercu, co trzymał na „czarną godzinę”, na trumnę, na leki, na wnuki.

Wielka jest tu wina lekarzy — w tym rozkwicie szpitalanerii. Chory idąc do przychodni odczuwa nie tylko ból fizyczny, ale i dyskomfort psychiczny: personel pęda go z jednego końca w drugi, lekarz znużony patrzy w okno i czeka aż chory wyjdzie. Pewien starszy pan uskarżał się chirurgowi na ból w ramieniu.

— A ile ojculek ma lat? — pointerosował się grzecznie lekarz. — 88.

— No to już czas, czas, żeby coś nieobolało...

— Ale moje drugie ramię ma też 88 lat i nie boli... — śmieje się

gorzko ojculek. Obraża go i lekceważący stosunek do jego dolegliwości i ten „ojculek”. — Pies ci mordę lizał — mruczy gniewnie wychodząc z przychodni. — Znalazł się „synalek”!

Cóż można poradzić ludziom starszym wiekiem? Owszem, można mówić człowiekowi, że pod czymś dotknięciem, spojrzaniem ból przeminie. Działają prawdopodobnie czynnik psychologiczny. Ale najlepiej nie wpaść w panikę, nie szukać znachorów, zastanowić się nad wpływem starzenia na zdrowie, uwświadomić to sobie. Wtedy wiele rzeczy łatwiej jest znośić. A już pogodne usposobienie, ruchliwy tryb życia, zainteresowanie wszystkim co nas otacza, zniweluje znacznie cierpienie. Nie darmo mówi się o „złotej jesieni życia”.

Moim zdaniem, lepiej wydać te 75 litów nie na cudotwórców, lecz na kupno bananów, mandarynek, w ogóle witamin. Lepiej upiec coś i pójść do koleżanki na herbatkę i tam nagadać się do woli o tym, co boli i cieszy.

Co by przypadkiem przyczyną większości naszych dolegliwości nie jest samotność, wyobcowanie?

Barbara ZNAJDZIŁOWSKA

Sport

PIŁKA RĘCZNA. Na mistrzostwach świata w piłce ręcznej kobiet w Norwegii odbyła się kolejna seria spotkań. W grupie pierwszej zanotowano takie wyniki: Rosja — Norwegia — 19:14, Polska — Korea Płd. — 29:37, Dania — Węgry — 37:23. Prowadzi w tej grupie Dania — 8 punktów, przed Norwegią — 6, Rosją — 5, Koreą Płd. i Węgrami — po 2 i Polską — 1. Dziś w ostatniej serii spotkań Polki grać będą z Rosjankami.

W drugiej grupie Austria pokonała Szwecję — 17:11, Rumunia wygrała z Czechami i Słowacją — 25:21, a Niemki pokonały zespół USA — 24:12. Na czele tej grupy znajdują się Austria i Niemcy — po 6 pkt., przed Szwecją, Rumunią, Czechami i Słowacją — po 4 i USA — 0 pkt.

KOSZYKÓWKA. W Kownie w ramach rozgrywek o Puchar Ronchetti koszykarki miejscowej „Viktoria” podejmowały włoski zespół „Achena”. Gospodynie parkietu nie dały żadnych szans rywalom wygrywając spotkanie — 87:69 (40:36). Następnym mecz Litwinki rozegrają z francuskim klubem „Tarbes”.

* W turnieju o Puchar Europy koszykarki polskie drużyny „Olimpia Atlantis” na własnym boisku przegrały z klubem Dorna Godella (Valencia) — 69:80 (45:45).

PIŁKA NOŻNA. W Mediolanie został rozegrany mecz w ramach Ligi Mistrzów. Miejscowy AC Milan pokonał portugalskie „Porto” — 3:0. Bramki zdobyli F. Radociu, Ch. Panucci i D. Massaro. Pozostałe mecze turnieju rozegrane zostaną 8 grudnia. Grać będą FC Barcelona — AS Monaco, „Spartak” (Moskwa) — „Galatasaray” (Stambuł) i „Werder” (Brema) — „Anderlecht” (Bruksela).

TENIS STOŁOWY. Od 4 do 6 grudnia najlepsze rakietki pingponowe Staroego Kontynentu wyznaczyły sobie spotkanie we włoskim mieście Arezzo, na tradycyjnym turnieju Europy. Polak A. Grubba po ostatnim sukcesie w międzynarodowych mistrzostwach Szwecji znowu zebrał punkty. Na europejskiej liście zajmuje wysoką czwartą pozycję. Oto aktualna lista w singlu pingponistów: J.-O. Waldner (Szwecja), J.-P. Gatiien (Francja), J.-M. Saive (Belgia), A. Grubba, J. Rosskopf (Niemcy), P. Karlsson (Szwecja).

Międzynarodowy noworoczny karnawał dla uczniów w lesie pod Łodzią

W programie:
dużo ciekawego - ogród botaniczny, pałac prezydenta w Warszawie, podróże poznawcze, hipodrom, fabryka napojów w Łodzi; przytulnie i ciepło - wyżywienie, 2-3-osobowe pokoje, video, dyskoteki.
Cena 139 Lt+40 USD (za 6 dni).
Z Wilna wyjeżdżamy 27 grudnia

Vilnius, tel. 65 00 62, fax 65 24 41.

SKUPUJEMY CZEKI INWESTYCYJNE od poszczególnych osób.
Vilnius, Naugarduko (dawna Partizanu) 99, pokój 211, tel. 66-14-47.
(Zam. 2837)

DROGO SKUPUJEMY CZEKI INWESTYCYJNE.
Rozliczamy się od razu.
Vilnius, Jasinskio 1/8, tel. 22-31-70.
(Zam. 2838)

SKUPUJEMY ZŁOTO, PLATYNĘ ROZLICZAMY SIĘ OD RAZU!
Pracujemy każdy dzień od godz. 9 do 20. Vrublevskio 2, kolo-placu Katedralnego, Vilnius, tel. 22 70 17

OKAZJA!
"PRZYJACIÓŁKA", "PANORAMA", "KOBIETA I ŻYCIE" oraz inne czasopisma z Polski najtaniej do nabycia w księgarni „Saturnas” oraz w dziale reklamy „Kurier Wileńskiego”, pokój 1114.

ORGANIZUJEMY pięciodniową podróż DO GRECJI (dokumenty przyjmowane będą do 7 grudnia), a także codzienne podróże DO WARSZAWY.
Vilnius, 42-64-63, 42-88-27.
(Zam. 2845)

ZSA „KALBA” zaprasza do nauki języków angielskiego i niemieckiego według metodyki nauczania języków PHILIPS.
Vilnius, tel. 77-82-50, 77-82-93 od godz. 9 do 19.
(Zam. 2825)

KALENDARIUM
* Piątek (3.XII) jest 337 dniem 1993 r. Do końca roku 28 dni.
* Znak Zodiaku - Strzelec.
* Imieniny: Franciszka, Kasjana, Ksawerego.
* Wschód Słońca - 8.21, zachód - 15.56. Długość dnia 7 godz. 35 min.

POGODA
Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 3 grudnia zachmurzenie z przejaśnieniami, krótkotrwałe opady, wiatr południowo-wschodni, umiarkowany do silnego. Temperatura 2-4 stopnie mrozu.
W ciągu następných dwóch dni mokry śnieg, miejscami zamieć, temperatura w nocy - 0 - 5 stopni mrozu, w dzień około 0 stopni.

TELEWIZJA

PIĄTEK, 3 GRUDNIA
LTV
8.00 - Panorama. 8.30 - Wiadomości wcz. niem. 8.55 - Wiadomości w wcz. franc. 9.20 - 9.35 - Lekcja jez. ang. dla dzieci. 18.00 - Dziennik. 18.10 - Program dla dzieci. W gościnie u ciotki Bety. 18.50 - Wiadomości (ros.). 19.00 - Dziennik BBC. 19.30 - Magazyn mody „Francuskie lekcje”. 20.00 - Rodziny album. 20.30 - Amerykańskie Top. 10. 21.30 - Serial „Policjanci z Miami”. Odc. 8. 22.20 - Aleja Laives. 22.40 - Gra TV „Pół na pół”. 23.15 - Dziennik wieczorny. 23.35 - Studio MT. 0.20 - Mecz koszykówki.

BAŁTYCKA TV
18.00 - Mistrzostwa litewskiej ligi koszykówki. „Stabyba” - „Zalgiris”. 19.30 - Koncert. 20.00 - 3.10 - Program TVP.

TELE-3
7.00 - Dziennik CNN. 7.30 - Lekcja jez. ang. 7.33 - Przegląd prasy. 7.40 - Muzyka. 8.00 - Filmy anim. 9.30 - Aerobic. 10.00 - Film dok. 10.30 - Muzyka. 10.50 - Film „Santa Barbara”. 11.40 - W świecie zwierząt. 12.40, 14.57 - Lekcje jez. ang. 15.00 - Filmy anim. 16.55 - Film „Czarna strzała”. Odc. 2. 17.45 - Muzyka. 18.30 - Program z Szawel. 19.00 - Najświeższe wiadomości. 19.20 - Lecja jez. ang. 19.25 - Film dok. 20.55 - „Wiadomości TELE-3”. 21.00 - Dziennik CNN. 21.30 - Lekcja jez. ang. 21.33 - Film dok. 22.00 - Film. 23.40 - Lekcja jez. ang. 23.45 - Muzyka. 0.05 - Film „Mister Iks”.

WARSZAWA
10.00 - Wiadomości. 10.15 - Mama i ja. 10.25 - Domowe przedszkole. 11.00 - „Tajemnicza sprawa” - film fab. prod. franc. 12.35 - Muzyczna Jedynka. 12.40 - Reportaż. 13.00 - Wiadomości. 13.15 - Magazyn notowań. 13.45 - Dla dzieci: „Ciuchcia”. 14.30 - 16.55 - Telewizja edukacyjna. 17.05 - Dla dzieci: „Ciuchcia”. 17.50 - Muzyczna Jedynka. 18.00 - Teleexpress. 18.20 - Test - magazyn konsumenta. 18.40 - „Tata, a Marcin powiedział”. 19.00 - Ranka w ciemno - zabawa quizowa. 19.45 - „W kraju Żułu Gula” - program satyryczny. 20.00 - Wieczorynka. 20.30 - Wiadomości. 21.15 - „Harry i syn” - film fab. prod. USA. 23.10 - Boskie i cesarskie. 24.00 - Wiadomości. 0.15 - Gorąca linia. 0.25 - Muzyczna Jedynka. 0.35 - „Wilczyca” - horror prod. polskiej. 2.15 - W kręgu Barbary Streisand - program prod. franc.

OSTANKINO
5.00 - Dziennik. 5.20 - Gimnastyka poranna. 5.30 - Poranek. 6.45 - Godzina wyborcy. 7.45 - Firma gwarantuje. 8.00 - Dziennik. 8.20 - Film anim. 8.30 - W gościnie u bajki. Film „Chłoptczyk z gwiazd”. 10.00 - Klub podróżników. 10.50 - Ekspres prasowy. 11.00, 14.00 - Dziennik. 14.25 - Brydż. 14.50 - Biznes. 15.05 - Notes. 15.10 - W gościnie u bajki. 16.40 - Muzograf. 17.00 - Dziennik. 17.20 - Wybór Rosji. 17.40 - O pogodzie. 17.45 - Człowiek i prawo. 18.15 - Wagon 03.18.45 - Godzina wyborcy. 19.45 - Dobranoc, dzieci. 20.00 - Dziennik. 20.45 - Pole cudów. 21.45 - Film fab. „Twee Peaks”. 22.40 - Człowiek tygodnia. 23.00 - Dziennik. 23.25 - Koncert. 0.10 - Biuro polityczne. 0.50 - Autoshow. 1.20 - Program muzyczny. 2.25 - Ekspres prasowy.

SOBOTA, 4 GRUDNIA
LTV
9.00 - Dziennik. 9.05 - Program dla dzieci. 10.00 - Dla rodziny i domu. 10.30 - Katolickie stowo. 10.40 - Zgoda. 11.30 - Nasz język. 12.00 - Witaj, Francjo. 12.40 - Zdrowie. 13.15 - Z zachodniego brzegu. 13.45

- Film fab. dla dzieci „Trzeci księż”. 15.05 - Sport na świecie. 16.00 - Białoruski program. 16.10 - „Monopol” - serial duński. 17.00 - Cudzego bólu nie bywa. 18.00 - Wiadomości. Opinie. 18.30 - Klub filmowy. 20.25 - Kamera VRS. 21.00 - Panorama. 21.30 - Pod własnym dachem. 22.15 - Serial „Stary” - „Prawie martwy”. 23.15 - Dziennik wieczorny. 23.35 - Nocny program psychologiczno-publicystyczny. 1.20 - Liga koszykówki litewskiej.

BAŁTYCKA TV
8.00 - Dzieciocy weekend. Filmy anim. 8.30 - Etnostudio. 9.00 - Ekoróżga. 9.30 - My oboje i inni. 10.00 - Program TVP. 18.00 - Mistrzostwa ligi koszykówki litewskiej. 19.30 - Zawody NBA. 20.30 - 4.50 - Program TVP.

TELE-3
8.55 - Przegląd prasy. 9.00 - Filmy anim. 11.00 - Film „Życie, i ty, i miłość...”. 12.40 - Lekcja jez. ang. 12.55 - Muzyka. 14.00 - Film. 15.50 - Lekcja jez. ang. 16.15 - Płka nozna bez granic. 17.00 - Nauka i technologia. 18.00 - Showbiz tygodnia. 18.30 - Atydycja muzyczna „Wszystko!” 19.00 - Najświeższe wiadomości. 19.20 - Film. 20.30 - Dziesięć najlepszych piosenek Europy. 22.00 - Film. 23.40 - Muzyka. 24.00 - Klub dorosłych.

WARSZAWA
10.00 - Wiadomości. 10.10 - „Ziarno”. 10.35 - „5-10-15”. 12.00 - „Na szlaku przygody” - serial dok. australijskiej. 13.00 - Wiadomości. 13.10 - Rodzina - rodzine. 13.40 - Program ekologiczny. 14.10 - Apetyt na zdrowie. 14.50 - Walt Disney przedstawia. 16.05 - Magazyn 60/90. 16.35 - Telewizyjny teatr rozmaitości: Maurice Hannequin „Kłamczucha” (premiera). 17.45 - Zaproszenie do teatru telewizji: „Śmierć Tarekina”. 18.00 - Telexpress. 18.20 - Muzyczna Jedynka. 19.10 - „Dzień za dniem” - serial prod. USA. 20.00 - Małe wiadomości DD. 20.10 - Wieczorynka. 20.30 - Wiadomości. 21.00 - Polskie ZOO. 21.30 - „Siedem narzeczonych dla siedmiu braci” - western muzyczny prod. USA. 23.30 - Wiadomości. 23.40 - Program rozrywkowy „040 - Sportowa sobota. 1.00 - „Oba, oba” - film prod. USA. 2.30 - „Oba, oba” - rewia brazylijska. 3.30 - „Śmiertelne uderzenie” - horror prod. USA.

OSTANKINO
6.00 - Dziennik. 6.25 - Gimnastyka poranna. 6.35 - Ekspres prasowy. 6.45 - Sobotni poranek człowieka interesu. 7.30 - Gry hazardowe. 8.00 - Maraton-15. 8.30 - Międzynarodowa spółka „Mir”. 9.55 - Salon awiakominy. 10.10 - Film anim. 10.25 - Program ekologiczny. 10.55 - Kto muzum służy, ten nie cierpi próżności. 11.25 - Film dok. 12.15 - Gust. 12.30 - Medycyna dla ciebie. 13.05 - Producent. 14.00 - Dziennik. 14.25 - Film dla dzieci „Peppi Długa Pończocha”. 14.50 - Pieniądz i polityka. 16.20 - Program sportowy. 16.00 - Czerwony kwadrat. 16.40 - W świecie zwierząt. 17.20 - W Teatrze Marjińskim. 18.15 - Koncert. 18.45 - Film „Chytrus”. 19.40 - Dobranoc, dzieci. 20.00 - Dziennik. 20.45 - Film fab. „Handlarze marzeń”. 21.35 - Kto? Gdzie? Kiedy? 22.40 - Studio „Rezonans”. 23.00 - Dziennik. 23.20 - O pogodzie. 23.25 - Międzynarodowy festiwal filmowy w Londynie. 0.10 - Film fab. „Dekalog-IX”.

Dyżurni wydania:
Łucja BRZOZOWSKA
Zbigniew MARKOWICZ
Teresa ŻARK
TERESA STRUMŁO
Loreta BORKOWSKA

POSZUKUJESZ NOWYCH PARTNERÓW?
Chcesz, żeby o Tobie i o Twojej firmie dowiedzano się w Polsce? Podaj ogłoszenie do „TRYBUNY”. Pragniesz by usłyszano o Tobie w Niemczech? Gazeta „Europacentr” czeka na Twoje ogłoszenie.
Ogłoszenia są przyjmowane w redakcji „Kurier Wileńskiego”, Wilno, al. Laisvés 60, pokój 1114. Codziennie w dniach pracy od 9 do 17.

SKUPUJEMY CZEKI INWESTYCYJNE.
Pracujemy w godz. 9.30 - 13.00 i 14.00 - 18.00 (w dniach pracy).
Zwracać się: Vilnius, Li-goninés 6, tel. 22-10-24.
(Zam. 2836)

POSZUKUJĘ PRACY sekretarki, znam pracę na komputerze, języki polski, rosyjski, litewski, niemiecki, mam zdolność w nawiązywaniu kontaktów międzykulturowych, poczucie humoru, kobiecy urok i 25 lat.
Zwracać się: Vilnius, tel. 65-03-47.
(Zam. 2822)

FIRMA TURYSTYCZNA WYPOŻYCZA AUTOKAR w celach podróży komercyjnych DO WARSZAWY.
Vilnius, tel. (8-22) 63-73-77.
(Zam. 2792)

SPRZEDAJE SIĘ skórzane kurtki ze skrawków na naturalnym futrze (48 USD), kouszki (45-47 USD), szaliki (1,5 USD).
Vilnius, Antakalnio 67, tel. 74-23-14 (skł. „Binta”).
(Zam. 2849)

Szanowny Czytelniku!
Do zakończenia prenumeraty „KURIERA WILEŃSKIEGO” na pierwsze półrocze 1994 r. pozostało 8 dni. **POŚPIEZSZ SIĘ!**

SPRZEDAJE SIĘ importowane przemysłowe trójnogie overloki.
Vilnius, tel. 44-91-39.
(Zam. 2828)

NIEDROGO SPRZEDAJE SIĘ PÓŁ DOMU z dużą parcelą w Wilnie.
Vilnius, tel. 22-76-22, 44-22-42.
(Zam. 2836)

KUJEMY I SPRZEDAJEMY WALUTĘ codziennie od godz. 9 do 20. Vilnius, Vrublevskio 2, obok pl. Katedralnego, tel. 22-70-17.
(Zam. 2824)

KUJEMY ZŁOTO I PLATYNĘ.
Vilnius, tel. 63-33-50, 46-40-90.
(Zam. 2827)

DROGO SKUPUJEMY WSZELKIE PRÓBY ZŁOTO, PLATYNĘ.
Vilnius, tel. 63-72-04.
(Zam. 2773)

KUPIĘ niedrogię jednopokojowe mieszkanie z wygodami w rejonie wileńskim albo soleńskim.
Vilnius, tel. 65-09-48.
(Zam. 2843)

KURIER Wileński
Dziennik społeczno-polityczny Sejmu i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres: Laisvés pr. 60. 2044 Vilnius, Lietuvos Respublika
Kod 67218
Cena 15 ct (w Polsce - 1000 zł.)
Nr rejestracji - 322. Zam. 4119
Drukuję Państwowe Przedsiębiorstwo „Spauda”

TELEFONY: redaktor - 42-79-01, zastępcy redaktora - 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny - 42-79-49. **DZIAŁY:** państwa i samorządu terenowego - 42-78-63, ekonomiczny - 42-78-54, etyki, rodziny i prawa - 42-79-64, prawnik - 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży - 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego - 42-78-81, życia wsi - 42-79-68, 42-78-90, stołeczny oraz aktualności - 42-79-77, handlu, usług i komunikacji - 42-79-56, literatury i sztuki - 42-79-88, felietonów i sportu - 42-90-63, listów - 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny - 42-72-70, korespondenci: na rejon wileński - 42-78-90, 45-03-95, soleńscy - 52-780, święciański - 44-21-46, trocki i szczywinciki - 62-42-67, fotokorespondenci - 42-90-81, tłumacze - 42-90-60, 42-72-92, stylści - 42-72-92, maszyniści - 42-77-72.

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ
Biuro ogłoszeń i reklamy - pr. Laisvés 60, 11 piętro, pokój nr 1114. Telefon - 42-69-63. Czynne od 9.00 do 17.00 w dniach pracy.